

gemeente Moerdijk

2e BESTUURSRAPPORTAGE 2022

Een krachtige ondernemende partner.
Dat zijn wij!

Colofon

Ontwerp/opmaak: JohnGaasbeek.nl

Fotografie: Marcel Otterspeer, Gemeente Moerdijk, Adobe Stock

Uitgave: oktober 2022

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding 4

Programma's
1. Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk 6
2. Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk 13
3. Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk 25
4. Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben 40
5. Partnerschap in een veranderende samenleving 50

Totaal financieel effect 2e bestuursrapportage 2022 60

Inleiding

In de tijd dat corona iets meer naar de achtergrond verdween, zagen we ons geconfronteerd met de noodzaak om grootschalig Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Hierbij kwam ook nog eens de crisisnoodopvang voor 90 asielzoekers die we vanaf medio juli tot 1 oktober in de Lindonk inrichtte. Het college is er trots op dat we als Moerdijk onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op deze punten nemen en de flexibiliteit en veerkracht hebben om te reageren op dergelijke onverwachte opgaven. Een mooi voorbeeld van responsieve overheid. Dit terwijl het werken aan de doelstellingen uit de programmabegroting 2022 gewoon doorliep.

Onderstaand een aantal voorbeelden van resultaten die we in 2022 al behaalden en die we er als college graag even kort uitlichten.

We noemen graag de stappen die we zetten ten aanzien van de woningbouwopgaven die resulteren in geprogrammeerde woningen voor Zevenbergen Oost en Willemstad Oost. Maar ook maakten we in 2022 een grote inhaalslag ten aanzien van de aanpak van achterstallig onderhoud wegen in de gehele gemeente. In het sociaal domein zien we dat de Scan Mens en Maatschappij zorgt voor een kwaliteitsimpuls voor het totaal aan voorzieningen én dat dit gepaard gaat met een verlaging van de kosten. Hierdoor maken we het sociaal domein kwalitatief en financieel duurzamer. Moerdijk zit regionaal en bovenregionaal stevig in het zadel waar het gaat om energievraagstukken. Er komt een regionaal ontwikkelfonds voor collectieve duurzame energieprojecten waar we als gemeente aan deel zullen nemen. Tenslotte, we noemde het al in de eerste paragraaf, zijn we trots op hoe de gemeente Moerdijk haar aandeel pakte in de opvang van asielzoekers die de nachten in Ter Apel in de buitenlucht moesten doorbrengen.

Wij zijn in Moerdijk inmiddels gewend aan het presenteren van bestuursrapportages en jaarrekeningen met overschotten. 2022 lijkt in dat opzicht geen uitzondering. De in deze bestuursrapportage toegelichte ontwikkelingen resulteren per saldo in een voordelig effect van € 6,3 miljoen. Wel constateren we, net als andere jaren, dat het overschot zich vooral laat verklaren door externe autonome meevallers. Meevallers die ons vanwege de financieringssystematiek van het Rijk pas in een laat stadium bereiken. We merken hierover graag op dat de wijze waarop het Rijk de financiering voor gemeente vormgeeft het wel erg moeilijk maakt om de uitgaven en inkomsten in balans te houden en een goed financieel beleid te kunnen voeren. Via onze lobbykanalen, onder andere via de VNG, vroegen we hier al meerdere malen aandacht voor.

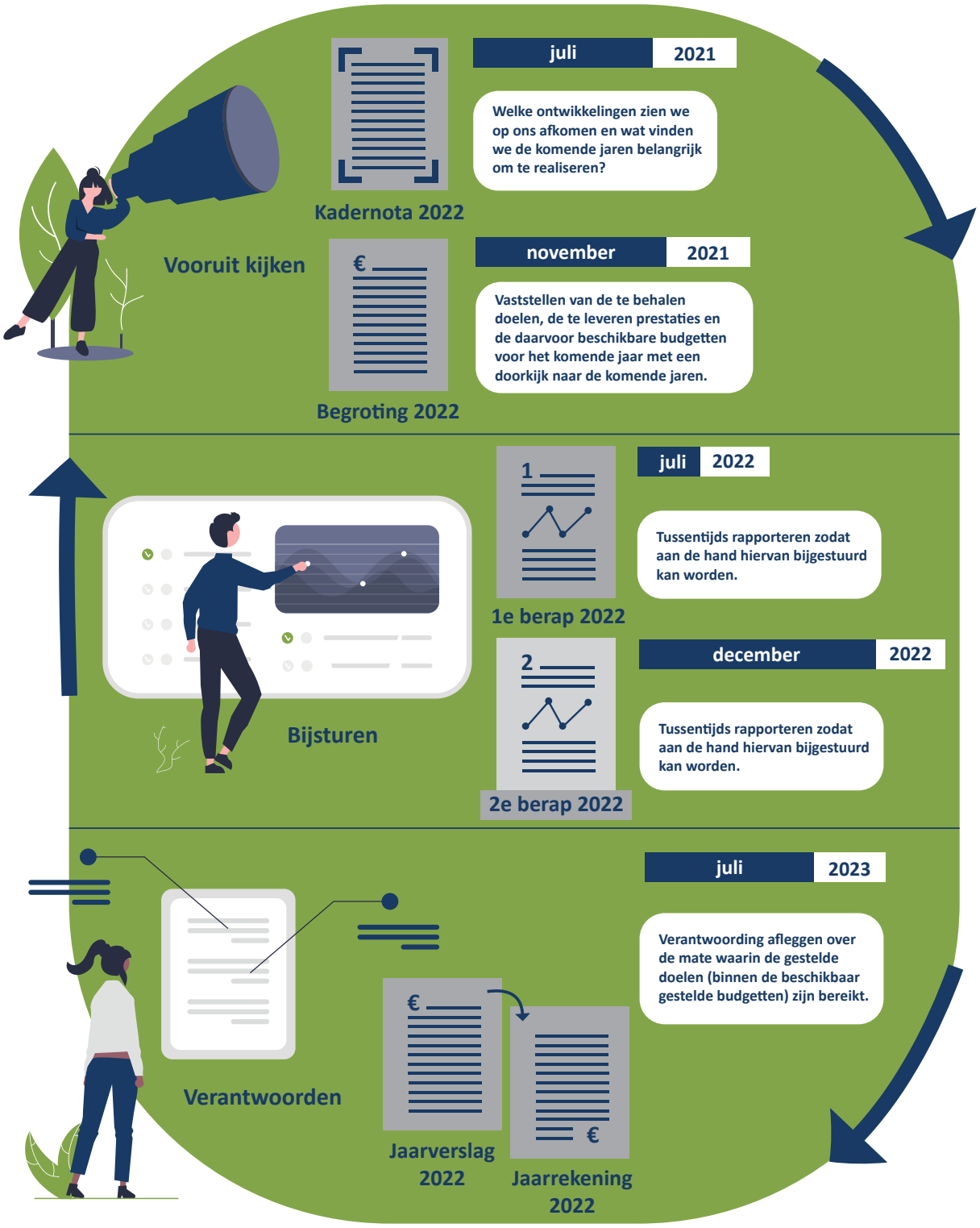
Voor de overige budgetten geldt dat we, behoudens vertraging in de uitvoering van zaken op de stelpost nieuw beleid, voorzichtig én optimistisch aan kunnen geven dat we op beïnvloedbare budgetten in control zijn.

Aart-Jan Moerkerke
Jack van Dorst
Danny Dingemans
Pauline Joosten
Bennie Blom
Hans Slagboom

P&C-cyclus

Dit document maakt onderdeel uit van de Planning- en Control (P&C) cyclus.
De P&C cyclus geeft inzicht in en sturing op de doelstellingen van de gemeente, in hoeverre deze worden bereikt en welke financiële middelen daarbij nodig zijn.

In deze 2e bestuursrapportage 2022
Wordt per programma gerapporteerd over eventuele afwijkingen en/of ontwikkelingen, waarbij met name wordt gekeken naar de prestaties zoals deze in de begroting 2022 zijn genoemd. Daarnaast worden enkele (grote) mijlpalen opgenomen die gerealiseerd zijn. Bij de financiële effecten gaat het om de vraag of er voor het lopende boekjaar (2022) aanpassingen nodig zijn in budgetten en investeringskredieten, die door middel van een raadsvoorstel bij deze 2e bestuursrapportage ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaatadaptatie en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

Mijlpalen

Lokale Energie Agenda vastgesteld voor drie kernen

In februari 2022 is de Lokale Energie Agenda (LEA) vastgesteld voor en door de dorpen Moerdijk, Langeweg en Zevenbergschen Hoek. Inmiddels is in samenwerking met inwoners gestart met de ontwikkeling en uitvoering van de eerste projecten uit de LEA.

Investering in soortenmanagementplan

In maart is voor het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) een krediet van € 350.000 beschikbaar gesteld door de gemeenteraad. Het doel van het SMP is om inzichtelijk te maken waar bepaalde in de gemeente Moerdijk veel voorkomende (beschermde) soorten zoals de huismus, verschillende vleermuizen en de (gier)zwaluw, zich bevinden zodat ingezet kan worden op de duurzame instandhouding van deze soorten in die specifieke gebieden en er volgens meer mogelijk wordt qua ontwikkelingen in andere gebieden. Het SMP biedt de basis om voor deze soorten, op basis van specifieke werkprotocollen als gemeente een generieke ontheffing aan te vragen. Na het raadsbesluit is gestart met de (Europese) aanbesteding welke begin september is gepubliceerd.

THEMA ENERGIETRANSITIE

Strategisch doel

We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 49% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990)

Operationeel doel

- We werken in regionaal verband aan de uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES)
- We werken aan de uitvoering van het Energieprogramma Moerdijk
- We starten met de eerste uitvoeringspunten van de Transitievisie Warmte
- Met onze samenwerkingspartners continueren we onze inzet op het gebied van sociale participatie en maatschappelijke betrokkenheid in de energietransitie

Ontwikkelingen

Volgende stappen genomen in RES samenwerking

In de regionale samenwerking RES zijn belangrijke stappen gezet. Zo is inmiddels duidelijk dat er een regionaal ontwikkelfonds voor collectieve duurzame energieprojecten wordt opgericht waar we als gemeente aan deel zullen nemen. Ook is er een werkwijze ontwikkeld voor het regionaal programmeren en prioriteren van nieuwe energieprojecten, en is die verankerd in de samenwerking. Er is een systeem ontwikkeld om de voortgang van de RES-doelen te monitoren en er wordt constructief samengewerkt aan een herijking van de RES.

Positionering Moerdijk in bovenregionale energievraagstukken versterkt

Moerdijk is door haar inzet ook steeds beter gepositioneerd in de diverse bovenregionale energievraagstukken, die ook hun effecten hebben op onze gemeente. Dit loopt deels via het spoor van de RES, waar onder andere de problematiek rondom netschaarste stevig is geagendeerd. Ook nemen we inmiddels actief deel aan de Pilot regionaal MIEK Moerdijk, in een samenwerking tussen ministerie van EZK, provincie, havenbedrijf en gemeente. Dit is mede een resultante van de stappen die gezet zijn in de ontwikkeling van aanpak Moerdijks Energiedeals: de ontwikkeling van een transitiegerichte aanpak die bijdraagt aan de versnelling van de energietransitie, door met partners nieuwe oplossingen te ontwikkelen. Met deze aanpak zetten we niet zozeer in op het optuigen van aparte samenwerkingsstructuren, maar proberen we als gemeente binnen diverse (bestaande) samenwerkingsverbanden oplossingen te vinden die bijdragen aan CO2-reductie. Daarbij zoeken we steeds de rol waarin we als gemeente het verschil kunnen maken. We gaan altijd voor brede maatschappelijke meerwaarde door energietransitie te verbinden aan andere (lokale) opgaven, zoals leefbaarheid, economie, landschap en participatie. Voorbeelden van oplossingen die wij stimuleren en aanjagen zijn de pilot regionaal MIEK, oplossingen voor netcongestie en sociale randvoorwaarden bij wind- en zonneparken.

Extra middelen vanuit het Rijk

In 2022 heeft het Rijk ons een specifieke uitkering ter beschikking gesteld voor de bestrijding van energiearmoede door energiebesparing. De raad heeft dit budget reeds toegewezen. Inmiddels heeft de gemeente een tweede specifieke uitkering ontvangen van het Rijk. De raad ontvangt binnenkort een voorstel om ook deze tranche te bestemmen voor deze opgave. De wijze waarop deze middelen beschikbaar worden gesteld is helaas slecht voorspelbaar. Hoewel deze middelen bedoeld zijn voor vergelijkbare doelen als die in ons Energieprogramma en de meerjarenbegroting zijn geformuleerd, is het niet te voorkomen dat de uitvoering hiervan concurreert met onze voorgenomen projecten en prestaties. Zo heeft het implementeren van het digitale energieloket wat vertraging opgelopen. We streven nu naar oplevering in de eerste helft van 2023.

THEMA KLIMAATADAPTATIE

Strategisch doel

We handelen klimaatbestendig bij het (her)inrichten van onze openbare ruimte

Operationeel doel

- We zorgen voor verbetering van onze (regionale) waterkeringen
- We stellen een Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW) op waarmee we inzicht hebben in de samenhang in onze waterketen en de kansen ten aanzien van de (her) inrichting van de openbare ruimte in brede zin (inclusief uitvoeringsprogramma)
- We leggen afspraken vast (rollen en opgaven) met onze partners voor het klimaatadaptatiever maken van de gemeente

Ontwikkelingen

Klimaatsubsidie

In januari van dit jaar is de Klimaatsubsidie gepubliceerd. In de periode tot nu toe zijn in totaal 49 aanvragen gedaan.

Systeemanalyse Stedelijk Water

Om te komen tot een Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW) waarbij de kansen en opgaven doorgevoerd kunnen worden in de meerjarenplanningen voor het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte is het gemeentelijke stedelijk watersysteem minutieus doorgerekend en zijn (digitale) aanpassingen (veranderde diameters van riolering, materialen, aansluitingen, enz.) opgespoord en doorgevoerd in het beheersysteem wat de basis vormt van de capaciteitsberekeningen.
Wat volgt is inzicht waar hoeveel ruimte is voor de berging van regenwater, waar het vervolgens knelt en wat oplossingen kunnen zijn om klimaatadaptiever te worden.
In 2021 is gestart met het SSW. De voorbereidingen van dit innovatieve project vroegen meer tijd. Kosten voorzien in 2021 niet gemaakt en afraamt, deze kosten komen nu te lasten van het budget in 2022. Vorig jaar is daarom een bedrag van ongeveer € 65.000 op dit budget niet ingezet. Echter dient het budget van dit jaar hiervoor met € 50.000 bijgesteld te worden.

Uitvoering van het rioleringsplan (vGRP) 2021-2024

Bij de reconstructie van de Den Engelsenstraat te Zevenbergen is het hemelwater afgekoppeld. Omdat de ruimte voor waterberging beperkt is in combinatie met andere functies van de openbare ruimte, is hier als pilot Rockflow toegepast. Hierbij is gebruik gemaakt van volledig circulaire steenwol in een ondergronds systeem voor het opvangen, vasthouden en infiltreren van regenwater. Boven de grond bleef hiermee ruimte beschikbaar voor onder andere parkeren.

In 2022 is het gehele stelsel van Fijnaart geïnspecteerd en gereinigd. Vanuit efficiency oogpunt worden de noodzakelijke maatregelen die uit de inspecties komen direct getroffen. Hiervoor dient dit jaar het budget opgehoogd te worden met € 85.000. Hier was in 2022 budgettair geen rekening mee gehouden. Deze ophoging is wel in lijn met de aanpassing van het onderhoudsbudget vanaf begrotingsjaar 2023. Deze efficiëntere manier van werken is de basis onder het huidige onderhoudsbestek. Binnen de riolering is sprake van een gesloten financiering. Het extra benodigde budget zal dan ook vanuit de voorziening riolering opgevangen worden. Het heeft hiermee geen effect voor het begrotingsresultaat 2022.

THEMA LEEFOMGEVING

Strategisch doel
Van Afval Naar Grondstof is onze bijdrage aan een circulaire economie

Operationeel doel
- We verminderen de hoeveelheid restafval tot maximaal 100kg per inwoner door het stimuleren van afvalbewustzijn en een effectieve wijze van inzamelen

Strategisch doel
Er is een betere balans tussen de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot (economische) activiteiten

Operationeel doel
- We stellen de Omgevingsvisie op met inwoners, bedrijven en overige partners
- We implementeren de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
- We voorkomen verdere verslechtering van de luchtkwaliteit in Moerdijk (peiljaar 2017)
- We bewaken de balans tussen kwaliteit leefomgeving en evenementen
- We versterken de biodiversiteit in buitengebied en bebouwd gebied
- We verminderen de geluidsoverlast van wegverkeer en spoor
- We verminderen de geuroverlast van bedrijven op industrieterrein Moerdijk

Ontwikkelingen

Bodembeheer

In regionaal verband is onder regie van OMWB de Nota Bodembeheer 2022 opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Deze nota vervangt de Nota Bodembeheer 2018 en Nota Bodembeheer PFAS 2020.
De overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeente hangt samen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De financiële gevolgen van deze overdracht zijn nog niet bekend.

Geluidsaneringsprogramma vastgesteld

Het Geluidsaneringsprogramma restant B- en Eindmeldingslijst Heijningen en Fijnaart is vastgesteld door het college en aangeboden aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Na vaststelling door het ministerie zal de uitvoering worden gestart door het onderzoeken van de woningen, zoals vermeld in de lijst.

Herziening VTH-beleid uitgesteld

Herziening van het VTH-beleid (vergunningverlening, toezicht en handhaving), samen met de De6-partners, is uitgesteld. Vaststelling door het college staat nu gepland uiterlijk in Q2 2023. Voordat het college tot vaststelling over gaat consulteren we de raad over het conceptbeleid.

Onderzoek illegale stort shredderafval Dintelmond

Het strafrechtelijk onderzoek naar de illegale stort van shredderafval op een locatie aan de Arbeidsweg op het industrieterrein Dintelmond is afgelopen zomer afgerond. Over het afvoeren van het afval hebben we frequent overleg met onze handhavingspartners. We hopen over de aanpak eind dit jaar meer informatie te kunnen verstrekken.

Publiekscampagnes GFT-scheiden en zwerfafval

We hebben de gemeenteraad tijdens een informatiebijeenkomst meegenomen in de stand van zaken op het gebied van afval. De kilo's restafval blijven te hoog en we zien vooral dat er veel GFT in het restafval zit. Begin 2022 is de publiekscampagne voor GFT-scheiden gestart. We komen begin 2023 terug bij de raad met nadere voorstellen om het scheidingsgedrag van onze inwoners te verbeteren.

In oktober 2022 is de campagne voor zwerfafval gestart. Dit is een vervolg op de campagne die in 2021 gestart is. Veel inwoners zijn nog steeds actief op het gebied van zwerfafval, waardoor we gezamenlijk onze openbare ruimte schoonhouden. Zie ook zodoenwedat.nl.

Omwisseling van papiercontainers

In september is gestart met de omwisseling van de papiercontainers. De gemeente Moerdijk werkt sinds dit jaar ook op het gebied van de papierinzameling samen met de Afvalservice Breda. De huidige containers huurden we van de oude inzamelaar. Bij de overgang naar een nieuwe inzamelaar hebben we ervoor gekozen om de containers te vervangen door nieuwe. Dat is namelijk voordeliger, ook omdat de oude containers over een aantal jaar tegen het einde van hun technische levensduur aanlopen en we ze dan sowieso hadden moeten vervangen. De omwisseling wordt door een externe partij verzorgd, dit betekent

dat zij dus zowel de nieuwe papiercontainers uitzetten als dat zij de communicatie richting de inwoners doen. Uiteraard zijn wij ook nauw betrokken bij de uitvoering. De raad is hierover per brief geïnformeerd.

Programma Omgevingswet, inclusief Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De huidige beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2023. Het parlementaire besluitvormingsproces over de inwerkingtreding is echter nog niet afgerond. Zoals het er nu naar uit ziet komt er pas in november 2022 definitief uitsluitsel. Dat neemt niet weg dat het programmateam blijft werken aan een succesvolle implementatie.

De totstandkoming van de Omgevingsvisie door middel van een participatief proces loopt volgens schema. Na het opleveren van de Notitie Koers 2040, wordt de ontwerp-omgevingsvisie opgesteld en kan deze begin 2023 in procedure worden gebracht. Vaststelling is gepland voor het tweede kwartaal van 2023. (Foto atelier Corina invoegen)

Op de datum van inwerkingtreding vormen de huidige bestemmingsplannen samen met enkele verordening en de zogenaamde bruidsschat het omgevingsplan van rechtswege. In de jaren daarna wordt dit getransformeerd tot een gebiedsdekkend Omgevingsplan. De methodiek om deze transitie vorm te geven wordt toegepast in een pilot waarbij een deel van het centrum van Zevenbergen met een deel van de wijk Torenveld wordt beschreven. Het voorontwerp van dit Omgevingsplan- nieuwe-stijl wordt in het eerste kwartaal van 2023 verwacht.

De invulling van de overige, randvoorwaardelijke minimale eisen Omgevingswet is in volle gang en wordt voor 31 december 2022 afgerond.

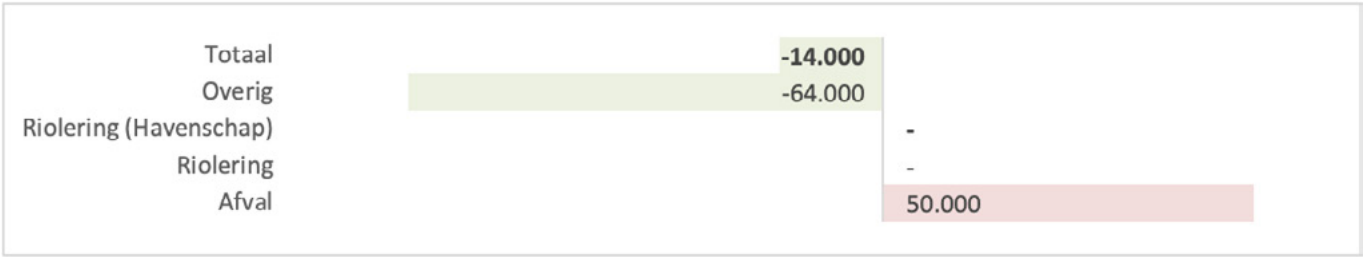
In de diverse raadsvoorstellen waarbij de raad gevraagd is gelden beschikbaar te stellen voor de implementatie van de Omgevingswet is steeds opgemerkt dat wij ons er voor zouden inzetten om, mogelijk via de VNG, het Rijk zover te krijgen dat zij de kosten (deels) zou vergoeden. Inmiddels heeft het Rijk inderdaad een tegemoetkoming in de kosten aan de gemeente vergoed. Voor Moerdijk gaat het om een bedrag van € 436.000. Het bedrag wordt uitgekeerd via de algemene uitkering. Omdat de inwerkingtreding van de omgevingswet in ieder geval met een half jaar is uitgesteld naar 1 juli 2023, stellen wij voor deze middelen toe te voegen aan de eerder beschikbaar gestelde kredieten. Hiermee kunnen dan de kosten van het eventueel langer in stand houden van het programmateam worden bekostigd. De ontvangen rijksbijdrage zal dan worden toegevoegd aan de reserve meerjarige uitgaven van incidentele aard van waaruit de dekking van de extra kosten kan plaatsvinden. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal een verantwoordingsdocument worden opgesteld en zullen de niet benodigde middelen die nu afgezonderd worden in de reserve meerjarige uitgaven van incidentele aard worden toegevoegd aan de algemene reserve. De financiële verwerking is opgenomen in de financiële toelichting bij programma 2.

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2022 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2022 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	12.283	38	12.321
Totaal baten	-11.942	-52	-11.994
Saldo van baten en lasten	**341**	**-14**	**327**
Resultaat voor bestemming	**341**	**-14**	**327**
Storting in reserves	100	0	100
Onttrekking aan reserves	-18	0	-18
Resultaat na bestemming	**423**	**-14**	**409**

Samenvatting mutaties programma 1

De mutaties binnen programma 1 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 14.000. Ten opzichte van het huidige begrote resultaat is dat een afwijking van 3%. Binnen dit programma zijn er relatief weinig financiële afwijkingen te melden. De grootste financiële ontwikkelingen doen zich voor binnen de riolering. Hiervoor geldt een 'gesloten systeem'. Een eventueel saldo tussen de opbrengsten en kosten in een jaar wordt verrekend met de voorziening riolering, waardoor dat geen effect heeft op het begrotingsresultaat 2022.

Nadere toelichting mutaties

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget in 2022 is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Riolering	-	-	-	-	De kosten en opbrengsten van riolering vormen een gesloten exploitatie. Afhankelijk van de baten en lasten binnen het onderdeel riolering wordt het exploitatieresultaat gestort in of onttrokken aan de voorziening riolering (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De storting in de voorziening valt naar verwachting € 314.000 lager uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door onderstaande ontwikkelingen. Op basis van de meest recente opgave van de BWB worden lagere opbrengsten verwacht vanuit de rioolheffing (€ 101.000 N). Daarnaast worden hogere onderhoudskosten verwacht (€ 85.000 N). In 2022 is de riolering van Fijnaart geïnspecteerd en gereinigd. Vanuit efficiency oogpunt wordt voorgesteld om meteen de noodzakelijke maatregelen uit te voeren die uit de inspecties komen. Tot slot was het de bedoeling om in 2021 fase 1 van het systeemoverzicht stedelijk water (SSW) op te stellen ten behoeve van het op een doelmatige en effectieve manier invulling kunnen geven aan de zorgplichten voor inzamelen van afval-, hemel- en grondwater, rekening houdend met de klimaatverandering . Dit is echter toen vertraagd en wordt in 2022 gedaan. Het budget wat hier in 2021 niet voor is ingezet is daarom in 2022 alsnog nodig (€ 50.000 N).
Riolering Havenschap	-	-	-	-	De kosten en opbrengsten van de riolering m.b.t. het Havenschap vormen een gesloten exploitatie. Afhankelijk van de baten en lasten wordt het exploitatieresultaat gestort in of onttrokken aan de voorziening (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De storting in de voorziening valt naar verwachting € 217.000 hoger uit. Dit wordt veroorzaakt doordat er op basis van de meest recente opgave van de BWB hogere opbrengsten worden verwacht vanuit de rioolheffing havenschap.
Afval	50.000	1%	N	I	De kosten voor de omwisseling van de papiercontainers, welke via Breda middels een huur-koopconstructie zijn geleverd, bedragen € 85.000. Hierover is de gemeenteraad reeds geïnformeerd via een raadsinformatiebrief (d.d. 30-8-2022). Daarnaast worden € 50.000 hogere kosten verwacht doordat de installatie van de rollover (voor het samenpersen van de inhoud van een container) vervangen moest worden vanwege een defect. Daar staat tegenover dat de opbrengsten voor papier naar schatting € 60.000 hoger uitvallen. Voor 2022 was rekening gehouden met een opbrengst van € 140 per ton, echter ligt de gemiddelde maandelijkse prijs voor papier fors hoger (€ 170 per ton). Tot slot resteren binnen dit budget diverse kleinere afwijkingen (€ 25.000 V).
Overig	-64.000		V	I/S	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-14.000**		**V**		

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen de gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

Mijlpalen

Grote stappen in de woningbouwopgave

In de planvorming voor diverse woningbouwprojecten is in de loop van het jaar een behoorlijk aantal besluiten genomen door de raad. Niet limitatief, maar ter illustratie:

- Voor de grootschalige woningbouwontwikkeling Zevenbergen Oost is in februari het startdocument vastgesteld, waarna met ontwikkelende partijen in het gebied startovereenkomsten zijn gesloten om de planontwikkeling samen op te pakken en op haalbaarheid te onderzoeken. Ter onderstreping van onze ambities is door de gemeenteraad ook een voorkeursrecht (Wvg) gevestigd op een groot deel van het plangebied;
- Voor Bosselaar Zuid werd in maart het bestemmingsplan voor de intensivering van de 3e fase vastgesteld;
- Voor de woningbouwontwikkelingen Willemstad Oost en Schansdijk 12 (flexconcept) werden de startdocumenten vastgesteld;
- Voor het project Westschans in Klundert is het “go” besluit voor de volgende projectfase genomen, in combinatie met het dekken van het mogelijke tekort in de grondexploitatie. Om de realisatie van de wijk te versnellen is ook hier een voorkeursrecht (Wvg) gevestigd;
- Ook voor de woningbouwprojecten Wethouder Trompersstraat (Langeweg), Olavstraat en Sporenbergstraat werden de bestemmingsplannen vastgesteld;
- Voor de inbreidingslocatie Julianastraat in Fijnaart is de locatieontwikkelingsovereenkomst met de ontwikkelende partij gesloten.

Verder stelde de raad wegens succes van de regeling aanvullend krediet beschikbaar voor het verstrekken van statersleningen.

Wat betreft de productie dit jaar stond de teller tot en met augustus op 67 opgeleverde woningen. De verwachting is dat in het resterende deel van het jaar nog een aantal woningen wordt opgeleverd in Waterwijk Fijnaart en aan de Frisostraat in Zevenbergschen Hoek (12 huurwoningen). Mogelijk vindt ook de oplevering van 79 huurwoningen in Bosselaar Zuid (Zevenbergen) nog net in 2022 plaats.

Inhaalslag achterstallig onderhoud wegen

Binnen de bebouwde kom zijn diverse voet- en fietspaden opgeknapt. In totaal 17.500 m2, oftewel bijna 10 km. Daarnaast zijn ook rijbanen aangepakt, 9000 m2, 2 km.

Op de asfaltwegen in het buitengebied is een forse inhaalslag gemaakt door het “bulkcontract asfalt”. Hier is op 55 locaties 66 km en 32.000 ton (= 1280 vrachtauto's) asfalt aangebracht.

Op alle werken vanuit de achterstandsopgave wordt gebruik gemaakt van een omgevingsmanager om de bewoners op een goede manier te informeren.

Regenboogzebrapad in Zevenbergen

Op de Pastoor van Kessellaan is een regenboog zebrapad gerealiseerd. Dit verwijst naar aandacht voor diversiteit en acceptatie van lhbtqia+’ers. De gemeente wil met dit symbool uitdragen dat Moerdijk een gastvrije gemeente is waar iedereen zichzelf mag en kan zijn. Er zijn verschillende varianten regenboogpaden. Doordat de zebra in Moerdijk zijn witte vlakken behoudt, blijft het verkeerskundig een officiële oversteekplaats

Onderzoek MFC's/gemeenschapshuizen

Fase 1, inventarisatiefase is afgerond en teruggekoppeld aan de raad en aan de beheerders/exploitanten. Momenteel wordt gewerkt aan de 2e fase, beleidsvorming.

Overdracht kantines en kleedruimtes buitensportaccommodaties

Gebouwen in onze portefeuille zonder beleidsdoel worden indien mogelijk afgestoten. Ook in het tweede deel van het jaar hebben we in lijn met andere buitensportaccommodaties de kleedruimte van Korfbalvereniging VIOS, de kantine/kleedruimte van VV Klundert en kleedruimte en deel van kantine van voetbalvereniging TPO in Moerdijk in eigendom overgedragen aan de verenigingen middels een recht van opstal. Hiervoor zijn verkoopkosten gemaakt die worden verantwoord in de 2e Berap. Dit levert ook weer besparing op bijvoorbeeld onderhoudskosten in de toekomst.

Instandhoudingsonderhoud monumentale objecten

Het geplande onderhoud aan diverse monumentale objecten is afgerond. Dit betroffen o.a. Stenen poppen, buitenzijde van Fort de Hel, Fort Sabina, Verlaatsheul en Sluis 't Wachtertje Door extra noodzakelijk onderhoud is er een kleine overschrijding van € 25.000 op dit onderhoudsbudget.

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed is vastgesteld

Tijdens de raadsvergadering van 10 maart 2022 heeft de raad kader gesteld voor de verduurzaming de gemeentelijke vastgoedportefeuille. De routekaart schetst welke route de gemeente bewandelt om te komen tot 95% CO2-reductie in 2050. De verduurzamingsmaatregelen worden zoveel mogelijk in combinatie met het geplande gebouwonderhoud uitgevoerd. De onderhoudsvoorziening is opgehoogd om deze verduurzaming te bekostigen.

THEMA WONEN

Strategisch doel

We proberen huidige bewoners te behouden en nieuwe inwoners trekken

Operationeel doel

- Inzetten op het tijdig realiseren van voldoende woningen om in de behoefte van huidige en toekomstige inwoners te voorzien. Daarbij is speciale aandacht voor starters en inwoners met een zorgvraag
- Ruimte bieden aan innovatieve woonconcepten en bijzondere woonmilieus, zodat Moerdijk zich ook als woongemeente voor een specifieke doelgroep onderscheidt
- Faciliteren van het treffen van verbetermaatregelen in de bestaande woningvoorraad die bijdragen aan het wooncomfort, de levensloopbestendigheid, de veiligheid en de duurzaamheid van een bestaande woning

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen nationaal beleid

Met de vaststelling van de Woonvisie gemeente Moerdijk is toegezegd dat het Woonprogramma eind 2022 ter vaststelling aan uw gemeenteraad zou worden aangeboden. In maart 2022 is echter de "Nationale woon- en bouwagenda" vastgesteld. Deze agenda is/wordt verder uitgewerkt in een zestal programma's. De doelstellingen uit de "Nationale woon- en bouwagenda" en de daaronder hangende programma's zijn vertaald in afspraken tussen Rijk en corporaties en worden vertaald in afspraken tussen Rijk en provincie. Deze afspraken worden vervolgens vertaald in regionale woondeals. Dit vormt het kader voor het lokale woonbeleid. Dit betekent dat de vaststelling van het "Woonprogramma" later plaats zal vinden, namelijk in het tweede kwartaal van 2023.

Hogere opbrengst uit leges omgevingsvergunning

Het totaal aantal aanvragen omgevingsvergunning ligt onveranderd hoog, maar iets lager dan de afgelopen twee recordjaren. Dit jaar zijn echter meer omvangrijke vergunningen aangevraagd. Deze investeringen, bijvoorbeeld de eerste logistieke hal op het Logistiek Park Moerdijk, brengen relatief veel leges op. De extra opbrengsten worden geraamd op € 420.000,-.

THEMA BEREIKBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Strategisch doel

Woningen en (noodzakelijke) voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar

Operationeel doel

- Nadelige (verkeers)effecten in de woonkernen zoveel mogelijk reduceren
- Verbetering OV, ook voor kwetsbare doelgroepen (o.a. statushouders, uitkeringsgerechtigden en mensen met een beperking)
- Optimalisatie fietsverbindingen
- Optimalisatievoetpaden voor kwetsbare deelnemers
- Inzetten op kleinschalige vervoersmogelijkheden tussen kernen

Strategisch doel

Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor zowel personen als goederen

Operationeel doel

- Verbeteren bereikbaarheid Haven- en Industrieterrein Moerdijk door ontwikkeling HUB Lage Zwaluwe
- We blijven inzetten op lange termijn oplossingen voor personenvervoer naar het Haven- en Industrieterrein samen met de bedrijven en inzet van Brabants Mobiliteitsnetwerk
- We zetten in op een nieuwe of grotere truckparking binnen de gemeente Moerdijk, samen met partners (RWS, RWB en Provincie)
- Knelpunten rijkswegen (A16 met knooppunten Klaverpolder en Zonzeel en A17 bij Entree Haven- en Industrieterrein) reduceren

Strategisch doel

De buurt is (verkeers)veilig

Operationeel doel

- Extra aandacht voor fietsers. Inzet op een duidelijk en uniform ingericht fietsroutenetwerk naar voorzieningen
- We weren sluipverkeer uit de kernen en realiseren nieuwe verbindingen
- We willen veilige looproutes
- We gaan de drukte en overlast op de wegen in het buitengebied tegen
- We stimuleren verkeersveilig gedrag

Ontwikkelingen

Vakdeskundigheid Verkeer

Verkeersvraagstukken zijn er in onze gemeente veel, ze zijn vaak omvangrijk en meestal complex. Omdat de vacature voor beleidsadviseur verkeer nog niet tot succes heeft geleid moeten we keuzes maken waar we de schaarse capaciteit op inzetten. Er is dan ook achterstand in het aanpakken van sluipverkeer.

We onderzoeken alternatieve manieren om aan de belangrijkste vraagstukken te voldoen, bijvoorbeeld door het inzetten van adviesbureaus. Het college zal ten aanzien van de prioritering nog een besluit nemen. We richten ons erop dat de aanpak van veiligere schoolomgevingen in 2022 kan worden uitgevoerd.

Verkeersvraagstukken zijn er in onze gemeente veel, ze zijn vaak omvangrijk en meestal complex.

Onderhoudsbudgetten

Voor de onderhoudsbudgetten wegen zijn de volgende risico's aanwezig:

- De kosten voor asfaltwegen zijn harder gestegen dan de algemene indexering (in juli '22 31 % t.o.v. 5,7 % algemene indexering).
- Diverse doorgaande wegen in het buitengebied zijn extra onderzocht op draagkracht en restlevensduur. Vanuit dit advies is regelmatig een zwaardere onderhoudsmaatregel nodig dan voorzien.
- Enkele asfaltwegen, ook waar relatief recent asfalt ligt, hebben te maken met droogteschades. Deze schades ontstaan vanuit de fundering en zijn niet met kleine maatregelen te herstellen.

De gevolgen van deze risico's zijn nog niet vertaald in financiële middelen.

Oude Heijningsedijk

De Oude Heijningsedijk is een van de wegen waar vanuit het aanvullend onderzoek een zware maatregel noodzakelijk is. Op deze dijk spelen meer zaken. Vanuit het programma geluidssanering is bij een aantal woningen mogelijk gevelisolatie nodig. Daarnaast blijkt uit verkeerstellingen dat, ondanks het aanwezige vrachtwagenverbod, veel zwaar verkeer gebruik maakt van deze weg. Daarom wordt in een integrale aanpak de problematiek op deze dijk uitgewerkt. Een kredietvoorstel voor de benodigde extra middelen volgt in 2023.

THEMA VEILIGE BUURT

Strategisch doel
We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur

Operationeel doel
- Inwoners kennen elkaar en zorgen voor elkaar (zie ook programma 4)
- Boa's en wijkagenten zijn zichtbaar en wijktoezichtsprojecten worden uitgebreid
- Buurtpreventieteams worden nog effectiever en efficiënter ingezet. Deze werken nog beter samen met wijkagenten, boa's en wijkconsulenten
- Tegengaan huiselijk geweld, voorkomen burenoverlast, opvang personen met verward gedrag

Strategisch doel
De buurt is goed ingericht, schoon en heel

Operationeel doel
- Verloederde plekken worden aangepakt en ingericht
- Er wordt gestructureerd toegewerkt naar de kwaliteit van het onderhoudsniveau dat is afgesproken
- Voldoende sport- en speelruimte
- Duurzame en goed functionerende openbare verlichting van de openbare weg. Meer aandacht voor verlichting van "onveilige plaatsen"
- Ruimte voor waterberging en klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte
- Samen met onze inwoners zorgen voor meer bewustwording over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en over het belang van duurzaam beheer voor de dagelijkse staat van onderhoud

Ontwikkelingen

Groenbeheer: droge zomer en effect op groen

Begin 2022 is gestart met een nieuwe aannemer op het groenbeheer en zijn onder andere vanwege achterstallige inboet veel plantvakken en bomen vervangen. Logischerwijs heeft de droge zomer hier veel impact op gehad. Het water geven van de bomen en beplantingen heeft onder druk gestaan. Het aantal reguliere watergiften is niet afdoende geweest en keuzes zijn gemaakt hoe hiermee om te gaan in verhouding tot kosten. Ook het onttrekkingsverbod heeft hier zijn invloed op gehad. Voorrang is gegeven aan bomen, echter wordt het nu en wellicht ook nog in het voorjaar 2023 duidelijk welk effect het weer echt heeft gehad op de levensvatbaarheid van beplantingen en welke beplantingen vervangen moeten gaan worden. Het streven is om de vakken voor het einde van het jaar te vervangen om de nieuwe beplantingen zo weerbaar mogelijk te maken tegen mogelijk toekomstige droge zomers. Omdat de inventarisatie van de schade gedurende het opmaken van deze berap wordt uitgevoerd, is het nu niet mogelijk om een bedrag hieraan te koppelen. De verwachting is dat het niet opgevangen kan worden binnen de huidige budgetten in de begroting.

Voortgang essentaksterfte

In 2022 is in de integrale projecten, conform de gekozen aanpak, gestart met de aanpak van essen die zijn aangetast door de essentaksterfte. In het najaar vindt een nieuwe boomcontrole plaats die inzicht geeft in het huidige aantastingsbeeld. Bij diverse projecten, reconstructieprojecten zoals Kreekdijk – Weeldijk - Oudendijk en Van Glymesstraat en compensatieprojecten zoals Lapdijk, zijn onderzoeken gestart om de bomen te kunnen vervangen. Vaak zijn deze jaarrond door de verwachte aanwezigheid van beschermde diersoorten, waardoor de daadwerkelijke vervangingen vanaf 2023 gaan plaatsvinden.

Herziening Groenplan in 2023

De herziening van het groenplan gaat plaatsvinden in 2023 in plaats van in 2022. Het in 2021 aanbestede groenonderhoudsbestek is gebaseerd op het vigerende beleid en geldt voor meerdere jaren. Het huidige beleid is hiervoor werkbaar en wijzigingen in beleid zouden hier mogelijk veel impact op hebben. Daarnaast zijn er nu veel ontwikkelingen op het gebied van vergroening en klimaatadaptatie die direct impact hebben op de herziening waardoor het logischer is om in 2023 te starten met de herziening.

Bladkorven

Sinds 2015 worden in de bladvalperiode bladkorven geplaatst. In de afgelopen jaren is de praktische uitvoering een uitdaging om diverse redenen. Begin dit jaar is gekozen om hiervoor geen budget op te nemen in het Groenplus bestek en in 2022 hiervoor het beleid tegen het licht te houden. Dit om meer structuur en transparantie aan te brengen. Tegelijkertijd zou een voorstel tot begrotingswijziging gemaakt worden. Door personele omstandigheden zijn we helaas niet toegekomen aan het voorbereiden van een voorstel. Om komende bladvalperiode toch de bij

onze bewoners bekende service te kunnen bieden wordt alsnog een bedrag van €15.000 opgenomen.

Ecologische Verbindingszones (EVZ)
Voor de aanleg van EVZ's heeft de gemeente een inspanningsverplichting, voor het beheer en onderhoud heeft de gemeente een resultaatsverplichting ten aanzien van het droge gedeelte van de EVZ. Om dit werkbaar te houden en vanuit benodigde expertise is afgesproken dat het onderhoud in zijn geheel wordt meegenomen in een onderhoudsbestek welke door het waterschap wordt aanbesteed. Bij het gereedkomen van de EVZ's dient ook het beheer goed ingebed te worden in het gemeentelijk beheerprogramma. Voor 2022 is het benodigd budget € 25.000,-, voor de komende jaren zal dit budget aangepast moeten worden op het dan gereedkomende areaal aan EVZ's.

Aanpak exoten: Japanse duizendknoop
Begin 2022 is er een waarschuwing afgegeven in de 1e Berap ten aanzien van het benodigde budget voor de bestrijden van Japanse Duizendknoop, vooralsnog geen verplichting. Op dit moment is de verwachting dat de huidige budgetruimte toereikend is om de plant voor dit jaar nog te beheersen.

Inkomsten vanuit reclameborden
Omdat er dit jaar nieuwe overeenkomsten zijn afgesloten en de aantrekkelijkheid van de locaties is afgenomen zijn er dit jaar minder inkomsten.

Beheerplan aanvulling civieltechnische kunstwerken
Het beheerplan wat vastgesteld is eind 2020 wordt in 2022 uitgebreid met de meest risicovolle damwanden, kademuren en duikers. Eind dit jaar komt er een voorstel met daarin de middelen voor groot onderhoud en vervangingen voor de periode 2023 – 2026.

Openbare verlichting - stijging energiekosten
De energiekosten blijven stijgen dit jaar en we verwachten hierbij een verhoging tot €281.000,- voor de openbare verlichting. Momenteel wordt het nieuwe beheerplan openbare verlichting voorbereid waarin scenario's worden voorgelegd om te bezuinigen op de energiekosten door het versnellen van de verduurzaming van lampen of te kiezen voor een ander dimregime. De extra middelen hiervoor dienen in 2023 nog te worden vastgesteld.

Asbestdumpingen
Dit jaar hebben helaas al vijf aanzienlijke asbestdumpingen plaatsgevonden. De kosten voor het verantwoord afvoeren van het gedumpte asbest bedragen € 35.000,-. Tot op heden zijn geen daders achterhaald waarop deze kosten kunnen worden verhaald.

THEMA ACCOMMODATIES EN VOORZIENINGEN

Strategisch doel

Sociaal maatschappelijke voorzieningen dragen bij aan een stevige sociale structuur en hulp en ondersteuning dichtbij (link met programma 4)

Operationeel doel

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is
- Er is in de accommodaties een samenhangend, en zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal maatschappelijke voorzieningen
- We bieden goede faciliteiten voor een waardig afscheid van en een laatste rustplaats/asbestemming voor een overledene

Ontwikkelingen

Akoestisch onderzoek gemeentelijke gymzalen

Uit akoestisch onderzoek in een tweetal gymzalen (gymzaal Klundert en gymzaal Neerhof in Zevenbergen) is gebleken dat de nagalmtijd niet binnen de NOC-NSF norm valt. Met akoestische panelen is het mogelijk de akoestiek te verbeteren zodat de nagalmtijd binnen de norm valt. Aanvullend onderzoek in de overige gymzalen moet aantonen of in andere gymzalen ook maatregelen noodzakelijk zijn. Als alle (financiële) consequenties in beeld zijn dan kunnen we bepalen of het noodzakelijk is om hiervoor in 2023 met een raadsvoorstel de gemeenteraad om krediet te vragen.

SPUK IJZ 3e en 4e tranche

Om de coronamaatregelen te compenseren voor de gemeentelijke zwembaden is er een 3e en 4e tranche van de SPUK IJZ (speciale uitkering ijsbanen en zwembaden) door het Rijk beschikbaar gesteld. De 3e tranche heeft betrekking op november en december 2021 en de 4e tranche heeft betrekking op januari 2022. Voor de Bosselaar in Zevenbergen, het Buitendiep in Willemstad en de Nievaert in Kluindert is een aanvraag ingediend. Deze regeling is voor de gemeente budgetneutraal maar deze financiële mutaties worden wel in de 2e Berap verantwoord.

Overname gyminventaris gymzaal Neerhof en Standaert van Woonkwartier

Woonkwartier heeft de gemeente verzocht het eigendom en het beheer van de sportinventaris van de gymaccommodaties bij de Neerhof en Standaert over te nemen aangezien het niet hun expertise is om dit goed te kunnen beheren. Voor de beide gymaccommodaties is de sportinventaris momenteel eigendom van Woonkwartier en wordt deze door de gemeente gehuurd. Op dit moment loopt de onderhandeling met Woonkwartier om bij beide gymzalen het beheer en onderhoud van de gyminventaris over te nemen.

Stijging energieprijzen en compensatie exploitanten

Zoals ook al aangekondigd in de 1e Berap heeft de stijging van de energieprijzen vooral voor de exploitanten van MFA's en zwembaden veel impact. Er zijn inmiddels verzoeken tot compensatie binnengekomen en in behandeling genomen. Gezien het grote gasverbruik van met name de zwembaden loopt de gemeente het risico op flinke tekorten in het exploitatiebudget.

Project brandveiligheid Fase 2

De aanbesteding voor de 30 gebouwen (exclusief scholen) is afgerond. De uitvoering zal naar verwachting gereed zijn in Q2 2023. Aanpassingen brandveiligheid valt 59.000 euro duurder uit vanwege prijsstijgingen in de bouwsector. De gemeenteraad is hier middels een RIB over geïnformeerd.

Digitaal sleutelsysteem

Door beperkte ambtelijke capaciteit, door met name de opgave rondom nieuwkomers in onze gemeente, wordt de ingebruikname van een nieuw gedigitaliseerd sleutelsysteem uitgesteld naar 2023. Als eerste zullen de gemeentelijke gymzalen worden voorzien van een nieuw sleutelsysteem.

Aanbesteding MFA De Standaert

Exploitant heeft contract toch niet opgezegd dus aanbesteding is niet nodig. De exploitant heeft aangegeven de resultaten van het onderzoek MFC's/gemeenschapshuizen te willen afwachten.

Ontwikkelingen school en multifunctionele accommodaties (gymzaal en gemeenschapshuis) Willemstad
Het raadsvoorstel over het haalbaarheidsonderzoek MFA Willemstad volgt eerste helft volgend jaar in plaats van in 2022. Start realisatie zal naar verwachting 2027 zijn. De bouw kan pas starten nadat de voetbalaccommodatie is verplaatst en de huidige bebouwing is gesloopt.

Brandweerkazerne Willemstad
Het blijkt lastig om een geschikte locatie te vinden, die voldoet aan de vereisten van opkomsttijden en beschikbaar is dan wel op korte termijn kan worden verworven. Het is de verwachting dat er op korte termijn geen locatie beschikbaar komt waar binnen 1 of 2 jaar nieuwbouw kan plaatsvinden.

Om die reden is in overleg met de brandweer recent besloten om te onderzoeken of er toch mogelijkheden zijn om de huidige kazerne aan te passen, zodat er binnen afzienbare tijd een oplossing wordt gevonden voor het huisvestigingsprobleem.

MFC Zevenbergschen Hoek
De aanbesteding van de bouw zal nog niet in 2022 plaatsvinden, Het voorbereidingsproces heeft langere tijd gekost. Er is lange tijd gesproken over het programma van eisen en over de wijze van gezamenlijk beheer. Inmiddels ligt er een gedragen plan en ontwerp en bespreekt de raad dit op 3 november het voorstel. Daarna volgt een voorstel voor krediet om het nieuwe MFC daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Scholenontwikkeling Fijnaart
De ruimtelijke samenhang is vastgelegd in de Centrumvisie Fijnaart die in december 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Aansluitend waren twee acties gepland. Het werven van een projectleider en het opstellen van de visie op Integrale Kindcentra Moerdijk als basis voor de projectmatig te realiseren school.

De werving van de projectleider heeft afgelopen voorjaar niet tot succes geleid. We zetten de vacature begin september opnieuw uit met als inzet begin 2023 een projectleider voor deze ontwikkeling in huis te hebben. De tweede actie is het opstellen van de visie op Integrale Kindcentra Moerdijk. Deze was gepland op te pakken voorjaar 2022. Begin 2022 ontstond echter de vluchtelingencrisis die heel veel capaciteit heeft gevraagd. Dat heeft (zoals eerder in de gemeenteraad gedeeld) het schuiven met planningen noodzakelijk gemaakt. Vanaf eind september kan met het opstellen van de genoemde visie worden gestart. Aansluitend aan de vaststelling van de visie wordt de ontwikkeling van het nieuwe schoolgebouw verder geconcretiseerd en gerealiseerd in de vorm van een project (onder leiding van een projectleider).

Gymaccommodaties Zevenbergen
Voor fase 1 (nieuwbouw sporthal bij zwembad de Bosselaar) is de hoofdopzet voor de nieuwe sporthal bepaald en de haalbaarheid onderzocht. Na besluitvorming door de raad (november 2022) kan de aanbesteding worden opgestart.

Voor fase 2 (vervanging gymzalen Droge Mark en Lindonk) zijn scenario's ter vervanging van de twee gymzalen in beeld gebracht en wordt een afweging gemaakt van de mogelijkheden en locaties. Na besluitvorming door de raad (planning: december 2022) kunnen scenario's worden uitgewerkt en de haalbaarheid worden onderzocht.

Met de eigenaar van het sportcomplex in de Borgh lopen gesprekken over voortzetting van het gebruik voor gymonderwijs en verenigingen voor de komende drie jaar.

Ontwikkeling D'Ouwe School Noordhoek
Na het opstellen van vier varianten is de meest realistische variant uitgewerkt en is een kostenraming opgesteld. Afstemming over toekomstig eigendom, exploitatie en beheer vraagt meer tijd. Realisatie is doorgeschoven naar 2023.

Vandalisme en schade aan accommodaties
- Er is sprake geweest van vandalisme bij het kunstgrasveld van VV Virtus (€ 40.000)
- Er was brandschade door vandalisme aan SBO Het Palet; de geraamde kosten zijn 60.000 euro. De verzekering keert dit uit, minus een eigen risico van 5.000 euro. Bij het Palet was ook bliksemschade aan de brandmeldinstallatie. Kosten: 31.500 euro, waarvan de verzekering 26.500 euro vergoedt.
- De kantine van de Hondensportvereniging aan de Groenstrook Klundert is afgebrand, de nieuwbouw is vergoed door de verzekering, minus het eigen risico van 5.000 euro.

Fusie basisscholen Maria en De Hoeksteen
Het schoolgebouw en het terrein van basisschool Maria zijn in eigendom overgedragen naar de gemeente op 1 augustus 2022. De leegstaande school wordt momenteel beheerd door een leegstandsbeheerder.

Gymvervoer
Er is een nieuwe aanbesteding gedaan voor gymvervoer naar de Springplank (openbaar onderwijs), 't Kompas, de Rietvest en Het Bastion (bijzonder onderwijs). De aanbesteding is voor vier jaar, vanaf 1 augustus 2022 tot 1 augustus 2026 met twee keer een optie tot een jaar verlenging.

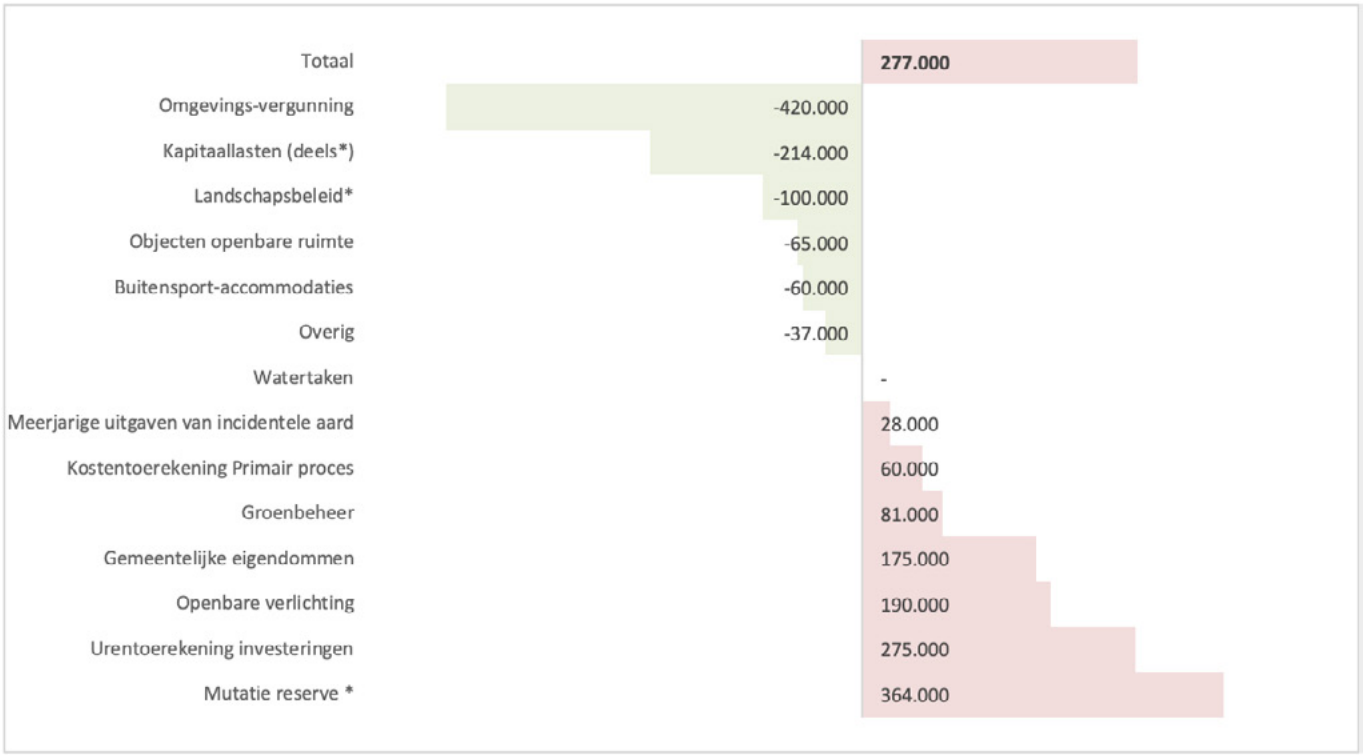
De kosten laten een verhoging zien van ruim 25.000 euro. De hogere kosten voor 2023 zijn opgenomen in de conceptbegroting voor 2023. De extra kosten tot en met augustus 2022 zijn in de tweede Bestuursrapportage opgenomen. De te verwachten meerkosten van september t/m december 2022 komen in beeld achteraf bij de jaarrekening waarin deze kosten dan worden verantwoord.

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2022 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2022 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	28.602	16.129	44.731
Totaal baten	-3.942	-1.244	-5.186
Saldo van baten en lasten	**24.660**	**14.885**	**39.545**
Resultaat voor bestemming	**24.660**	**14.885**	**39.545**
Storting in reserves	2.605	436	3.041
Onttrekking aan reserves	-3.374	-15.044	-18.418
Resultaat na bestemming	**23.890**	**277**	**24.167**

Samenvatting mutaties programma 2

De mutaties binnen programma 2 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 277.000. Ten opzichte van het huidige begrote resultaat is dat een afwijking van 1%.
Dit komt voornamelijk doordat er als gevolg van een bovengemiddeld aantal grote bouwaanvragen (waaronder het eerste plan op het LPM) incidenteel € 420.000 hogere leges worden verwacht.
Daar staat tegenover dat een lagere urentoerekening aan investeringen wordt verwacht en dat als gevolg van stijgende energiekosten de kosten voor openbare verlichting toenemen.
Tot slot wordt voorgesteld om middelen die vanuit het Rijk zijn ontvangen t.b.v. implementatie van de omgevingswet te storten in de reserve MUIA. Doordat de corresponderende rijksmiddelen binnen programma 5 zijn verantwoord heeft deze hogere storting per saldo geen effect op het begrotingsresultaat 2022.

Nadere toelichting mutaties

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Omgevings-vergunning	-420.000	27%	V	I	Als gevolg van een bovengemiddeld aantal grote bouwaanvragen (waaronder het eerste plan op het LPM) worden incidenteel hogere leges verwacht.
Kapitaallasten (deels*)	-214.000	5%	V	I	Diverse geplande investeringen waren eind 2021 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2022 lager uitvallen dan begroot (€ 565.000 V). Dit betreft voornamelijk investeringen op het gebied van wegbeheer en buitensportaccommodaties. Daar staat tegenover dat de rentelasten hoger uitvallen (€ 396.000 N). Investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting en bijv. 'Heropenen Roode Vaart' vallen onder dit programma. Doordat deze investeringen omvangrijk zijn, worden relatief veel rentekosten toegerekend. Dit effect wordt versterkt doordat de werkelijke renteomslag voor 2022 (2%) hoger uitvalt dan begroot (1,5%). Per saldo heeft de toerekening van rente een gering effect op het begrotingsresultaat. De rentelasten van de gemeente worden via de renteomslag immers alleen verdeeld over de diverse programma's. Tot slot wordt een deel van de kapitaallasten gedekt uit daarvoor beschikbaar gestelde reserves. Door bovengenoemde ontwikkelingen wordt er per saldo meer onttrokken uit de daarvoor ingestelde reserves (€ 45.000 V).
Landschaps-beleid*	-100.000	-	V	I	Op 16 mei 2022 heeft de gemeenteraad middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een soortenmanagementplan. Verwacht was om dit jaar nog te kunnen starten met de onderzoeken voor het soortenmanagementplan. Doordat de aanbesteding vertraging heeft opgelopen is de start van de onderzoeken naar maart 2023 is uitgesteld. Hierdoor worden er dit jaar geen kosten meer gemaakt. Omdat deze uitgaven conform raadsbesluit worden gedekt uit de algemene reserve, wordt ook de begrote onttrekking uit die reserve teruggedraaid (deze reserveonttrekking stond geraamd binnen programma 3). Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Objecten openbare ruimte	-65.000	31%	V	I/S	Eind 2022 worden de uitkomsten verwacht van de inspecties aan de objecten in de openbare ruimte. In 2023 zal vervolgens het incidentele onderhoud plaatsvinden. Het in 2022 beschikbare budget kan dan ook worden afgeraamd (€ 100.000 V). Aan het eind van het jaar zal bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat aan de gemeenteraad worden voorgesteld om deze middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2023. De reclame inkomsten vallen naar verwachting lager uit (€ 35.000 N). Deze zijn nog gebaseerd op het niveau van voor corona. Sinds corona zijn er nieuwe overeenkomsten afgesloten en liggen de opbrengsten lager. Tevens is er korting verleend in het contract voor de reclame aan de hoge mast langs de A16 vanwege de beperkte zichtbaarheid.
Buitensport-accommodaties	-60.000	4%	V	I	Via de SPUK regeling worden gemeenten en gelieerde sportbedrijven gecompenseerd voor het btw-nadeel dat zij lijden door de verruiming van de sportvrijstelling in de Wet omzetbelasting per 1 januari 2019. Inmiddels is bekend dat op basis van de verwachte uitgaven voor 2022 een SPUK uitkering wordt verwacht van € 100.000. Tegenover dit voordeel staat dat er door vandalisme brandschade is ontstaan bij het kunstgrasveld van V.V. Virtus. Het herstellen van de schade bedraagt naar schatting € 40.000. Er is aangifte gedaan en geprobeerd wordt om de dader(s) te achterhalen en hier de schade op te verhalen.
Watertaken	-	-	-	I	Voor het project heropenen Roode Vaart zijn in voorgaande jaren vanuit het Rijk bijdragen ontvangen. Deze bijdragen zijn in die betreffende jaren gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Nu het project is gerealiseerd worden de middelen die in de reserve beschikbaar zijn ingezet ter dekking van de gedane investering. Concreet betekent dit dat de middelen uit de reserve (€ 13.161.000) onttrokken worden en ten gunste worden gebracht aan het investeringskrediet. Per saldo heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Meerjarige uitgaven van incidentele aard	28.000	2%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2022 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 2 betreft het de volgende uitgaven: € 477.000 t.b.v. project Ambtelijke capaciteit 6 projecten (*) € 415.000 t.b.v. project 186 - Implementatie Omgevingswet (*) € 400.000 t.b.v. project 162- Noordelijke omlegging N285 (*) € 270.000 t.b.v. project Zevenbergen Oost (*) € 100.000 t.b.v. project Opstellen omgevingsvisie (*) € 65.000 t.b.v. project 177 - Zevenbergen Noord (*) € 67.500 t.b.v. diverse overige projecten < € 50.000 (deels *)
Kostentoerekening Primair proces	60.000	1%	N	I	De (personeel)kosten van de primaire afdelingen worden op basis van de verwachte urenbesteding van de medewerkers doorberekend aan de verschillende programma's. Binnen programma 2 wordt vooral aan het taakveld 2.1. Verkeer en vervoer meer kosten toegerekend.
Groenbeheer	81.000	4%	N	I/S	Door een tweetal voorjaarsstormen zijn er extra opruimwerkzaamheden geweest (€ 30.000 N). Daarnaast is eind 2021 in gezamenlijkheid met waterschap Brabantse delta het beheer van de tot nu toe nieuw aangelegde Ecologische verbindingszones aanbesteed. Het beheer van het droge gedeelte van deze zones valt onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Hiervoor is een jaarlijks budget van € 25.000 benodigd. Tot slot zijn er binnen dit budget diverse kleinere afwijkingen ontstaan (€ 26.000 N).
Gemeentelijke eigendommen	175.000	51%	N	I	In 2022 wordt een begin gemaakt met de verduurzaming van een aantal gemeentelijke gebouwen. Doordat de afronding pas in 2023 plaatsvindt, wordt de verwachte subsidie ook pas in dat jaar verwacht (€ 78.000 N). Daarnaast leidt de uitvoering van de aanpassingen brandveiligheid gemeentelijke accommodaties fase 2 vanwege de prijsstijgingen in de bouwsector tot hogere lasten (€ 59.000 N). Hierover is de gemeenteraad reeds geïnformeerd via een raadsinformatiebrief (d.d. 8-6-2022). Tot slot zijn er diverse kleinere nadelen binnen dit budget ontstaan (€ 38.000 N).
Openbare verlichting	190.000	50%	N	S	Door de gestegen energieprijzen is het huidige budget niet meer toereikend waardoor dit met € 140.000 opgehoogd moet worden. Daarnaast valt de eindafrekening 2021 € 50.000 hoger uit.
Urentoerekening investeringen	275.000	35%	N	I	Vanuit de (BBV) wetgeving is het verplicht om directe uren (personeelskosten die direct aan een investering zijn toe te rekenen) toe te rekenen aan de betreffende investering. Hierdoor ontstaat in het jaar van toerekenen een (incidenteel) voordeel met daartegenover op termijn hogere afschrijvingslasten. Voornamelijk voor het onderdeel wegbeheer wordt in 2022 (op basis van de verwachte investeringsuitgaven in 2022) een lagere urentoerekening verwacht.
Mutatie reserve *	364.000		N	I	Voor de implementatie van de Omgevingswet is vanuit het Rijk een tegemoetkoming in de kosten ontvangen. Voor Moerdijk gaat het om een bedrag van € 436.000. Voorgesteld wordt om deze middelen te storten in de reserve MUIA. In de beleidstekst van programma 1 is dit nader toegelicht.De corresponderende rijksmiddelen zijn verantwoord binnen programma 5. Daarnaast worden de afschrijvingslasten van het project 153B heropenen Roode Vaart conform raadsbesluit gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Die onttrekking (€ 72.000) stond geraamd binnen programma 3, terwijl de afschrijvingslasten worden verantwoord binnen programma 2. Daarom wordt deze onttrekking nu ook verplaatst naar dit programma. Per saldo hebben deze mutaties geen effect op het begrotingsresultaat.
Overig	-37.000		V		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**277.000**		**N**		

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten, met oog voor de effecten op de leefbaarheid van onze kernen. We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Die kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

Mijlpalen

Eerste vestiger krijgt vergunning voor het LPM

DSV heeft als eerste vestiger op het LPM de vergunning gekregen voor de bouw van een bedrijfsgebouw met een oppervlakte van 200.000 m2. In het pand zijn kantoren en parkeerplaatsen geïntegreerd. Hiermee is deelgebied 1 in één keer gevuld. Zodra de vergunning onherroepelijk is start de bouw. Waarschijnlijk is dit al eind van het jaar.

Haven Zevenbergen op memorabele wijze feestelijk geopend

Eind 2020 stroomde het eerste water door de nieuwe haven van Zevenbergen. Door corona konden de openingsfestiviteiten lang niet plaatsvinden. Op 16 september 2022 is de haven onder grote publieke belangstelling feestelijk geopend, in de vorm van een havenspektakel dat tot stand kwam met betrokkenheid van vele vrijwilligers en lokale ondernemers.

Vuelta door Moerdijk en (nieuwe) evenementen na corona

We merken dat na twee door Corona gedomineerde jaren het aantal evenementen nu weer flink is toegenomen. Veel bekende evenementen zijn teruggekeerd, maar ook een aantal nieuwe evenementen zijn inmiddels succesvol georganiseerd. De nieuwe haven in Zevenbergen blijkt nieuwe initiatieven te stimuleren.

Daarnaast is 2022 het jaar van de Vuelta. Op 21 augustus is de Vuelta door Moerdijk geraasd. Het evenement is zeer positief ontvangen en velen stonden de renners aan te moedigen.

Dat zo'n grote wielerronde door Moerdijk komt, is toch wel erg speciaal.

THEMA HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN

Strategisch doel:

Het Haven en Industrieterrein ontwikkelt zich in balans met haar omgeving (People, Planet, Profit)

Operationeel doel

- We dragen actief bij aan de ontwikkeling en realisatie van de huidige en nieuwe uitvoeringsagenda Havenstrategie

Strategisch doel

We benutten de economische kracht van het Haven- en Industrieterrein ten behoeve van een vitaal en duurzaam Moerdijk

Operationeel doel

- We ondersteunen de realisatie van het Logistiek Park Moerdijk (LPM)
- We realiseren het flankerend maatregelenpakket Moerdijk MeerMogelijk en voeren de Moerdijkregeling uit
- We zetten in op het vergroten van de spin-off vanuit het Haven- en Industrieterrein

Ontwikkelingen

Realisatie LPM vordert gestaag

Het Havenbedrijf en gemeente zijn in overleg over het gedeeltelijk afsluiten van de Moerdijkseweg bij de Gouden Leeuw. Dit om het verplaatsen van het truck-tankstation en de aanleg van de hoofdaansluiting A16 voor het LPM mogelijk te maken.

Om verzakking van de ondergrond te voorkomen en het terrein op de juiste peilhoogte te houden wordt de grond voorbelast met bijna 1 miljoen m3 grond. Het tijdig beschikbaar krijgen van grond tegen de juiste prijs met de juiste kwaliteit vormt een risico.

De aanleg van de interne baan is gestart. Naar verwachting gaat deze 2e helft 2023 in bedrijf. Voor de bouw zal de A17 in de eerste helft van 2023 maximaal 3 keer worden afgesloten in de nacht.

In de afgelopen periode is door het Havenbedrijf met alle woningeigenaren overeenstemming bereikt tot uitkoop. Het Havenbedrijf is nog in gesprek met De Gouden Leeuw over aankoop en verkoop van gronden.

Verduurzaming Shell Moerdijk

Op 13 juli heeft Shell Moerdijk aangekondigd om binnen 10 jaar een chemie park te zijn met 0 CO2 uitstoot. Ook investeert Shell Moerdijk in circulariteit: een nieuwepyrolyse fabriek gaat ervoor zorgen dat van plastic afval weer nieuwe chemicaliën gemaakt worden. Hierdoor is minder aardolie nodig.

Veranderende rolopvatting Rijk bij verstedelijkingsafspraken

Het college heeft ingestemd met de leidende principes uit de Brabantse verstedelijkingsstrategie, de regionale verstedelijkingsstrategie Stedelijke Regio Breda – Tilburg (SRBT en de regionale verstedelijkingsstrategie van de Stedelijke Regio West-Brabant West (SRWBW) met inachtneming van een zienswijze. De raad is over deze ontwikkelingen bijgepraat in een gemeentelijke raadsinformatiebijeenkomst op 16 juni, in een regionale informatiebijeenkomst SRBT op 21 september. Er volgt nog een netwerkbijeenkomst op 19 oktober vanuit de SRWBW.

Op het gebied van de verstedelijkingsafspraken is het rijk inmiddels tot een andere rolopvatting gekomen. Waar het in eerste instantie de bedoeling was om direct met de stedelijke regio tot integrale afspraken te komen, stuurt het rijk nu aan op een sterkere rol van de provincie en slechts beperkte betrokkenheid bij de individuele stedelijke regio's. In het Bestuurlijk Overleg MIRT van 9 november zullen op hoofdlijnen afspraken worden gemaakt over de principes van verstedelijking en de op te leveren woningaantallen. Deze afspraken zullen doorwerking krijgen op lokaal niveau.

Gemeenteraad maakt kennis met het haven- en industrieterrein

Op 17 juni heeft de nieuwe gemeenteraad een bezoek gebracht aan het haven- en Industrieterrein om kennis te maken met het Havenbedrijf en zich te informeren over de actuele ontwikkelingen.

THEMA VITALE CENTRA

Strategisch doel:

Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar, compact winkelhart dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, culturele en recreatieve functies en evenementen

Operationeel doel

- We realiseren de centrumontwikkeling Zevenbergen
- We verbinden de omgeving rondom de oude suikerfabriek (project Zevenbergen Noord) met het centrum
- Samen met de ondernemersverenigingen geven we uitvoering aan de ondernemersfondsen
- We realiseren de centrumontwikkeling Klundert
- We hebben een visie om tot een vitaal centrum in Fijnaart te komen (inclusief mogelijke verplaatsing van een supermarkt)
- We formuleren een uitvoeringsprogramma voor een vitaal centrum in Willemstad
- We onderzoeken wat er aanvullend op de lopende en beoogde projecten nodig is voor vitale centra in Zevenbergen, Klundert, Fijnaart en Willemstad. In Willemstad ligt daarbij de nadruk op de balans tussen toerisme en wonen

Ontwikkelingen

Centrumontwikkeling Zevenbergen

Het gebouw aan de Molenstraat is in februari opgeleverd en in gebruik genomen. Het openbaar gebied is nagenoeg gereed, alleen de plaatsing van een hek langs rolstoelopgang dient nog te worden uitgevoerd. Met de afronding van dit deelproject en de toevoeging van de Dirk supermarkt is er een 'compact winkelrondje' gerealiseerd, in combinatie met een mooie parkeeroplossing, appartementen en stadswoningen.

T.a.v. de realisatie van het deelgebied Stoofstraat Zevenbergen is de bodemsanering ter plaatse afgerond en de levering van de grond zal eind 2022 plaatsvinden. De ontwikkelaar werkt aan een bouwplan voor de locatie. Daarna volgt de vergunningprocedure. Start van de bouw is afhankelijk van deze uitwerkingen en wordt verwacht in 2023.

Het Centrumplan Zevenbergen is als project nog niet afgerond. We zijn in gesprek met de uitvoerende Bouwcombinatie over het oplossen van de nog resterende opleverpunten. Daarvoor is inmiddels een procedure afgesproken. Afronding van het project zal in ieder geval niet dit jaar zijn, waarschijnlijk wel volgend jaar. Na afronding kunnen we de formele evaluatie opstellen, als onderdeel van de afronding van het project. Op basis van de huidige inzichten zal dat in 2023 zijn.

Centrumontwikkeling Klundert

Fase 1, de reconstructie van de vlonders in de Bottekreek is gereed. Deze zomer is hiervan weer gebruik gemaakt. Fase 2, de herinrichting van de Voorstraat, de Molenstraat en de Zevenbergsche Poort is in voorbereiding. Voor fase 3 wordt momenteel het startdocument opgesteld.

Aan de slag met de Centrumvisie Fijnaart

Op basis van de in december 2021 vastgestelde centrumvisie is het eerste project gedefinieerd en opgestart. Voor het onderzoeken van de haalbaarheid van de supermarktontwikkeling aan de Molenstraat is inmiddels een intentieovereenkomst gesloten met Jumbo, projectontwikkelaar Rialto en Green Real Estate. Dit onderzoek ronden we medio 2023 af. Op het kassencomplex aan de Molenstraat is door de gemeenteraad een voorkeursrecht (Wvg) gevestigd. Tevens hebben we een aan ons aangeboden woning verworven, grenzend aan het kassencomplex. Over de scholenontwikkeling is de gemeenteraad geïnformeerd met een raadsinformatiebrief in september.

Vaststelling uitvoeringsprogramma Willemstad

Het Uitvoeringsprogramma vitaal centrum Willemstad is op 8 maart 2022 vastgesteld door het college van B&W. Op basis hiervan is een start gemaakt met de uitvoering. Voor het lopende jaar wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij lopende projecten/trajecten van de gemeente, bijvoorbeeld het geplande onderhoud van monumenten, het onderhoud van de openbare ruimte en de verbetering van het bestemmingsmanagement binnen de vesting. Nieuwe projecten, bijvoorbeeld het inrichtingsplan Bastion Groningen en de verbinding aan de Oostbeer, worden vanaf 2023 opgepakt.

Evaluatie ondernemersfondsen schuift door

De evaluatie van de ondernemersfondsen voor Klundert, Willemstad en Zevenbergen is uitgesteld tot 2023. Vanwege de corona periode hebben de fondsen hun plannen onvoldoende kunnen uitvoeren, waardoor een evaluatie op dit moment nog te weinig inzicht geeft in het functioneren van de fondsen.

THEMA TOERISME

Strategisch doel

Het gemeentelijk aandeel in het toeristisch product Moerdijk is en blijft op orde

Operationeel doel

- We creëren een goed verbindingennetwerk over water (binnen- en buitenwater) dat belangrijke punten met elkaar verbindt
- We optimaliseren het fiets- en wandelnetwerk door het toevoegen of aanpassen van verbindingen en het toevoegen van elementen die het gebruik en de beleving van het netwerk aantrekkelijker maken
- We zorgen voor onderhoud en optimalisatie van de verdedigingswerken in Willemstad en Klundert
- We zorgen voor behoud van onze monumenten
- De Stelling van Willemstad heeft en houdt een bepalende positie binnen de Zuiderwaterlinie
- We zetten Moerdijk door participatie in samenwerkingsverbanden, zoals Zuiderwaterlinie en NLDelta, ook thematisch en in het grotere toeristisch geheel op de kaart

Strategisch doel

We brengen samen met ondernemers het toeristisch product Moerdijk op een effectieve en inspirerende manier onder de aandacht van inwoners en bezoekers

Operationeel doel:

- We bieden informatie op een toegankelijke en inspirerende manier aan
- We zorgen voor een goed functionerende en vindbare website
- Het informeren van consumenten en het erbij betrekken van de ondernemers krijgt vorm in de door te ontwikkelen website
- We zorgen voor een goede informatievoorziening in meerdere talen
- We faciliteren en stimuleren ondernemers om op enthousiaste en inspirerende wijze bij te dragen aan de promotie van toeristisch product Moerdijk
- We zetten in op een gezamenlijke promotiestrategie met partners in de regio

Strategisch doel

Ondernemers versterken en dragen bij aan de doorontwikkeling van het toeristisch product Moerdijk

Operationeel doel:

- We zorgen voor versterking van de verbinding tussen ondernemers en gemeente en tussen ondernemers onderling. Wij doen dit langs de strategische lijnen vervoer, verblijf en vermaak
- We informeren, faciliteren en stimuleren ondernemers om tot (gezamenlijke) productontwikkeling en nieuwe verdienmodellen te komen

Ontwikkelingen

Expeditie Haringvliet heeft niet gevaren in 2022

In 2022 is de aanbesteding afgerond en de overeenkomst met een aanbieder getekend. Hierdoor leek een structurele, continue verbinding voor de komende jaren verzekerd. Helaas bleek door de gespannen arbeidsmarkt dat er onvoldoende gekwalificeerd personeel bij de aanbieder aanwezig was waardoor de Expeditie Haringvliet in 2022 niet heeft gevaren. De aanbieder is in gebreke gesteld voor 2022 en gesommeerd om het contract vanaf 2023 alsnog volgens afspraak uit te voeren. Verwachting (van beide partijen) is dat dit ook gaat gebeuren.

Verbindingen Stelling van Willemstad

- *Pont Willemstad-Numansdorp*
  In 2022 is de aanbesteding uitgevoerd. Deze is zonder inschrijvingen gebleven waardoor er in 2022 geen pont gevaren heeft tussen Willemstad en Numansdorp. Voor 2023 wordt gekeken hoe we deze verbinding weer tot stand kunnen brengen.
- *Pendeldienst Stelling van Willemstad*
  Net als in 2021 heeft in 2022 een pendeldienst Stelling van Willemstad gereden. Na een aanbesteding heeft Vos Taxi en Touringcars deze dienst met een herkenbaar elektrisch busje in Willemstad en omgeving aangeboden aan bezoekers.
- *Pont Fort Sabina – Frederik*
  De veerdienst op het Volkerak-Zoommeer die Fort Sabina en Fort Prins Frederik met elkaar verbindt heeft weer als vanouds (voor corona) gevaren.

Ontwikkeltraject Fort de Hel gestart

In 2021 is bij de toenmalige beheerder van Fort de Hel aangekondigd dat de samenwerkingsovereenkomst per 6 juli 2022 niet verlengd wordt. Mede omdat de mogelijkheden op Fort de Hel op dit moment beperkt zijn. In vervolg daarop hebben gesprekken plaatsgevonden om te kijken of tot een kortlopende overeenkomst kon worden gekomen. In mei van dit jaar werd duidelijk dat dit niet het geval was.

Daaropvolgend is een aanbestedingstraject gestart om voor dezelfde periode en met dezelfde voorwaarden een andere beheerder aan te trekken. Hier is geen nieuwe beheerder uit voort gekomen. In 2022 is het fort dicht gebleven.

In september 2022 is een ontwikkeltraject gestart waarbij we inzichtelijk maken welke mogelijkheden de locatie heeft voor het duurzaam in stand houden en beleefbaar maken van een monumentale functie bezien vanuit de locatie zelf, maar ook met oog voor de functie van het fort binnen de Stelling van Willemstad en de Zuiderwaterlinie. Vanuit daar wordt gekeken welke exploitatie daar dan het beste bij past.

Doorontwikkeling toeristisch product Moerdijk

De afgelopen jaren is ingezet op het versterken van het toeristisch product Moerdijk door middel van het Toeristisch Fonds en het bijbehorende budget. Het is gebleken dat dit voor Moerdijk geen succesvolle werkwijze is geweest. We hechten wel belang aan de participatie van ondernemers in de doorontwikkeling van het toeristisch product Moerdijk. Met de in de raad van 8 september akkoord bevonden nieuwe werkwijze gaan we dit de komende jaren versterken.

Toeristische informatievoorziening verbeterd

Het is van belang dat de toeristische informatievoorziening actueel, informatief en inspirerend blijft. Om dit te bereiken is in juli 2022 de nieuwe website www.visitmoerdijk.nl gelanceerd. Ook de Engelstalige en Duitstalige website komen dit jaar nog online. Daarnaast is al ons eigen foldermateriaal meertalig beschikbaar.

Onderhoud en restauratie Fort Sabina

Aan de Tour Modèle zijn vanuit de laatste werkzaamheden vanuit de BRIM subsidie onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan voornamelijk de gevel. Ook aan de gevel van het kruithuis is onderhoud uitgevoerd. Voor de

restauratie van de kazerne gevel is na goedkeuring door de raad een omgevingsvergunning aangevraagd. De aanbesteding voor de uitvoering is momenteel in voorbereiding.

Voor de botenloods is een marktpartij gevonden en door deze partij zijn verschillende scenario's afgeprijsd. Op dit moment wordt onderzocht wat er mogelijk is voor het beschikbaar budget. Hierbij is de provincie betrokken.

Inrichtingsplan voor gerestaureerde Stenen Poppen

Na de restauratie van de Stenen Poppen eerder dit jaar is nu ook een ontwerp goedgekeurd om de omgeving van de Stenen Poppen opnieuw in te richten. Hierdoor wordt het voor inwoners en bezoekers nog interessanter een bezoekje te brengen aan dit verdedigingswerk. Verwachte oplevering is in 2023.

Project Markering stroomgaten afgerond

Met de plaatsing van de zogenaamde Willemstadsteen is het in 2018 gestarte project marketing stroomgaten 1953 in september 2022 afgerond voor Moerdijk.

NLDelta

In 2021 gaven we aan dat we verwachtten in 2022 nieuw perspectief te krijgen op de ontwikkeling van NLDelta, Nationaal Park Nieuwe Stijl. Dit perspectief hangt onder andere af van keuzes en regelgeving die het Rijk maakt. Naast dat er lokaal/regionaal nog werk is te verzetten voor een nationaal park nieuwe stijl is de wet ook nog niet gereed voor zo'n park. We verwachten dit perspectief ook niet eerder dan 2023.

THEMA ARBEIDSMARKT

Strategisch doel

We hebben een inclusieve arbeidsmarkt met een arbeidsplaats voor iedereen die kan werken

Operationeel doel

- We scholen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt om richting de sectoren waar in de toekomst veel werk te vinden is, zoals zorg, techniek en logistiek
- We combineren participatie en integratie door het ontwikkelen van leer-werktrajecten voor statushouders
- We zijn als gemeente een voorbeeld van goed werkgeverschap, onder meer door het bieden van arbeidsplaatsen voor mensen met een beperking
- Wij bieden onze meest kwetsbare inwoners via beschut werk en leerwerktrajecten de mogelijkheid om te werken en zo onderdeel te zijn van de maatschappij

Strategisch doel

Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven

Operationeel doel

- We verbeteren de aansluiting van onderwijs(aanbod) op de personeelsvraag van bedrijven
- We benutten de synergiemogelijkheden met onze arbeidsmarkt door actief in te zetten op realisatie van het onderdeel arbeidsmarkt binnen de Havenstrategie Moerdijk 2030
- We realiseren de gestelde beleidskeuzes van de integrale aanpak arbeidsmigratie Moerdijk 2020

Ontwikkelingen

Hybride leeromgeving Logistiek

Het project hybride leeromgeving in de logistiek is inmiddels gestart. Binnen de havenstrategie Moerdijk werken we samen met het havenbedrijf en de provincie aan projecten rond het thema arbeidsmarkt. De hybride leeromgeving Logistiek is zo`n project. Het doel is om over een aantal jaar een fysieke leslocatie te hebben rond het LPM, waar het logistiek onderwijs van West-Brabant geconcentreerd wordt. Voordat het zover is bouwen we nu aan een digitale omgeving, waarin logistieke bedrijven zich kunnen profileren, met o.a. stages en vacatures, en studenten, afstudeerders en allerlei werkzoekenden kunnen zien wat werken in de logistiek inhoudt en welke banen er beschikbaar zijn.

In de afgelopen maanden hebben we 21CC de opdracht gegeven om deze omgeving te bouwen en zijn we langs bedrijven gegaan om te vragen of ze willen deelnemen aan het project. Dat loopt tot nu toe voorspoedig. De verwachting is dat we met 10 logistieke bedrijven begin 2023 het project starten. De verankering naar de onderwijsinstellingen is geborgd in het project. Zij zijn nauw betrokken, zowel bestuurlijk als in de uitvoering. Ook de lijnen naar werkzoekenden lopen via werkplein en het regionaal mobiliteitscentrum. Voor het project hebben we vanuit het fonds 'West-Brabant werkt met talent' een subsidie van 96.000 euro gekregen die voornamelijk zal worden uitgegeven in 2023. In de jaarrekening zal dit worden verwerkt.

Hackaton studenten Avans

Begin mei is er voor de 3e keer een hackaton georganiseerd met studenten van de HRM faculteit van Avans. Dit jaar was het onderwerp het werven van talent voor bedrijven die een opgave hebben op het gebied van energietransitie. Studenten gingen in groepen 48 uur aan het werk om met een oplossing te komen. De sustainable learning community is het winnende idee geworden. Samen met de winnaars hebben we de opdracht bij Avans weggelegd om de sustainable learning community daadwerkelijk te gaan bouwen. Momenteel werken er 10 studenten aan het project, waarbij we Moerdijkse bedrijven de kans bieden om problemen rond de energietransitie te beleggen bij studententeams van Avans. Hierdoor borgen we de relatie tussen onderwijs en de Moerdijkse arbeidsmarkt en kunnen studenten leren en werken met problematiek uit de praktijk. De bedoeling is dat de sustainable learning community binnen Avans zorgt voor een match tussen studenten en bedrijven voor de komende jaren.

Regionaal mobiliteitscentrum

De regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio West-Brabant is geïntensiveerd met gemeente Breda als centrumgemeente in een leidende rol. We werken gezamenlijk aan een goed functionerend Werkgeverservicepunt via het principe van een centraal loket voor arbeidsmarktvraagstukken in de regio. Het regionaalmobiliteitscentrum, gebouwd met gelden uit het coronafonds, staat daarvoor klaar. Daarnaast werken we samen op thema's als 'leven lang leren' en 'garantiebanen'.

Continuering inclusief Moerdijk

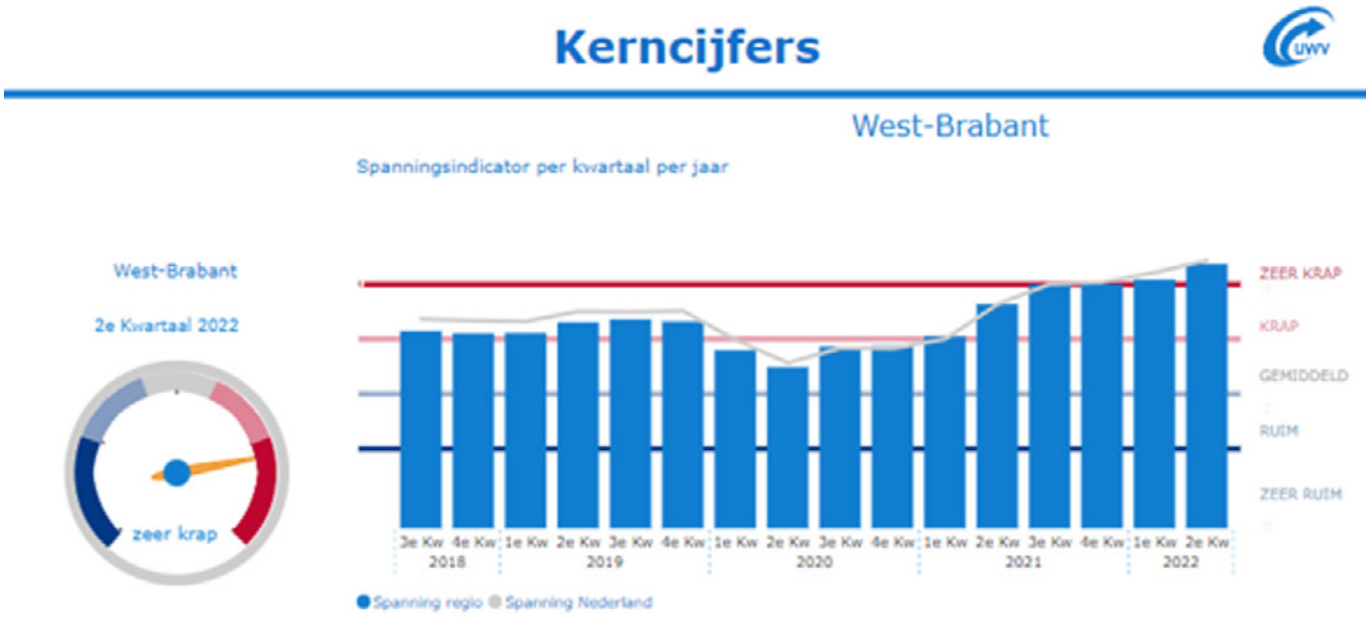
Nu we weer fysiek op kantoor mogen komen hebben we ook het project inclusief Moerdijk weer opgepakt. In coronatijd heeft het project stilgelegen, omdat het niet mogelijk was om mensen op het gemeentehuis te begeleiden. De afgelopen maanden zijn er diverse kandidaten gesproken door de aanjager, en zijn er profielschetsen gemaakt van de kwaliteiten van diverse mensen.

Just Transition Fund (JTF)

Het JTF is een Europees subsidiefonds waarmee de negatieve financiële gevolgen van de energietransitie opgevangen kunnen worden. Het fonds richt zich op een aantal gebieden in Nederland, waaronder West-Brabant, voornamelijk vanwege het haven- en industriegebied van Moerdijk. Wethouder Dingemans heeft zitting genomen in de stuurgroep van het JTF. Projecten moeten worden ingestuurd op basis van 3 sporen, te weten infrastructuur en energieopslag, innovatie en arbeidsmarkt. In de regio zijn momenteel 2 kwartiermakers aan het werk om bedrijven op de hoogte te stellen van het fonds en om te kijken welke projecten in aanmerking komen voor financiering. Verwachting is dat de regeling begin 2023 opgesteld wordt.

Grote druk op (West-Brabantse) arbeidsmarkt

De West-Brabantse arbeidsmarkt staat nog altijd onder grote druk. Bedrijven hebben moeite met het vervullen van vacatures. We zien in algemene zin dat de krapte op de arbeidsmarkt niet afneemt. Beroepen in sectoren die sterk vertegenwoordigd zijn in het West-Brabantse bedrijfsleven steken daar bovenuit, zoals vacatures in logistiek, transport en techniek. Het aantal werkzoekenden zonder dienstverband neemt al kwartalen achter elkaar af. Moerdijk kent iets meer dan 1000 werkzoekenden

zonder dienstverband, waar de gehele arbeidsmarktregio West-Brabant een daling kent naar ruim 24.000 werkzoekenden zonder dienstverband. Er is nog steeds sprake van een mismatch in vraag en aanbod, want de werkzoekenden kunnen moeilijk aan bestaande vacatures gekoppeld worden. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat de inflatie uiteindelijk ook zal zorgen voor een kentering op de arbeidsmarkt.

Ontwikkelingen in invulling beleidskeuzes integrale aanpak arbeidsmigratie

Uitgangspunt in de integrale aanpak is om te proberen de arbeidsmigranten die nodig zijn voor de bedrijven in onze gemeente, te binden aan de gemeente. Hiervoor wordt ingezet op realisatie van kwalitatief hoogwaardige huisvesting en willen we dat arbeidsmigranten zich thuis voelen en zelfredzaam zijn.

Ontwikkelingen in realisatie goede huisvesting arbeidsmigranten

Om kwalitatief goede huisvesting te kunnen borgen is de huisvesting vergunningplichtig gemaakt met de Verordening huisvesting arbeidsmigranten Moerdijk. Er is een uitvraag opengesteld voor goede initiatieven. De beste initiatieven – tot maximaal 1500 arbeidsmigranten en passend bij de kern – kunnen vervolgens een omgevingsvergunning gaan aanvragen. De ruimtelijke voorwaarden en criteria voor de huisvesting waaraan de ingediende initiatieven beoordeeld worden zijn vastgesteld in het Afwegingskader passendheid omgeving huisvesting arbeidsmigranten Moerdijk. De overige voorwaarden en criteria aan het ontwikkelplan, het beheer, het betrekken van de omgeving en meerwaarde zijn vastgelegd in de Regeling huisvesting arbeidsmigranten.

Op 27 juni sloot de indieningstermijn en waren 17 initiatieven ontvangen. In de eerste fase zijn deze initiatieven getoetst op de gestelde harde voorwaarden. Ook de provincie heeft in deze fase de locaties mee beoordeeld. Er zijn 6 locaties geweigerd, omdat deze als niet acceptabel zijn beoordeeld. In de 2e fase zijn de resterende 11 initiatieven inhoudelijk beoordeeld op de gestelde voorwaarden en criteria en is een totaalscore per initiatief bepaald. Naast de score is spreiding over de gemeente en passendheid bij de kernen uitgangspunt. Op basis van de behaalde scores en het principe van spreiding zijn 5 kansrijke initiatieven bepaald. Per initiatief wordt door de gemeente een informatieavond georganiseerd. De initiatiefnemers van de kansrijke initiatieven kunnen de omgevingsvergunning gaan uitwerken in overleg met een klankbordgroep uit de omgeving.

Aan de minister is gevraagd om de tijdelijke huisvesting als experiment met een korte procedure mogelijk te maken op grond van de Crisis en Herstelwet. Voor de zelfstandige huisvesting binnen de initiatieven zal subsidie op grond van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen worden aangevraagd.

Stimuleren integratie en participatie arbeidsmigranten

Sinds een jaar hebben we een contactpersoon om integratie en zelfredzaamheid te stimuleren. Hij is contactpersoon voor de arbeidsmigranten met een wekelijks spreekuur. Daarnaast onderhoudt hij contacten met bedrijven en sport- en welzijnsorganisaties om integratie en participatie te stimuleren. Om zelfredzaamheid te stimuleren komt komende maand een informatiepakket in meerdere talen beschikbaar. Streven is om in 2023 aan te gaan sluiten aan de informatie app, waar met een QR-code arbeidsmigranten digitaal alle benodigde informatie kunnen vinden.

THEMA VESTIGINGSKLIMAAT

Strategisch doel

We positioneren en profileren Moerdijk als aantrekkelijke gemeente voor wonen, werken en recreatie om jonge gezinnen aan te trekken

Operationeel doel:

- We zetten in op het aantrekken en behouden van bedrijvigheid die waarde toevoegt
- We zetten in op het versterken van de verbinding tussen woningbouwontwikkeling en de behoefte van de werknemers van de bedrijven in onze gemeente

Strategisch doel

We beschikken over schone, veilige en bereikbare bedrijventerreinen met voldoende ontwikkelruimte

Operationeel doel

- Inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte sluiten aan op de behoefte van ondernemers en de functie van het bedrijventerrein
- Door (her)ontwikkeling is er voldoende en kwalitatief toereikend aanbod aan bedrijventerreinen beschikbaar

Strategisch doel

We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoefte, waarbij er ook aandacht is voor economische en maatschappelijke meerwaarde

Operationeel doel

- We ontzorgen ondernemers door vraaggerichte dienstverlening (online en offline)
- We verbinden ondernemers met elkaar en met de gemeente door zowel online als offline communicatiekanalen, platforms, events en bijeenkomsten
- We zetten in op het stimuleren van gebiedsgerichte samenwerking tussen ondernemers t.b.v. participatie bij beleid, projecten en andere lokale actualiteiten
- We werken samen met regionale partners (Rewin, Ondernemersklankbord en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) om onze lokale ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen en kennis te bieden

Ontwikkelingen

Regionale afstemming bedrijvenpoort West-Brabant

De eerder gemaakte regionale afspraken bedrijventerreinen zijn geïmplementeerd. De regionale afstemming over de ontwikkeling van bedrijventerrein Bedrijvenpoort West-Brabant (Stationsgebied Lage Zwaluwe) is succesvol afgerond.

Actieve gemeentelijke rol bedrijventerrein Zevenbergen-Noord

De gemeente heeft de realisatie van het bedrijventerrein Zevenbergen-Noord zelf opgepakt. Inmiddels is er een voorkeursrecht (Wvg) gevestigd op de gronden in het gebied om grondspeculatie te voorkomen. De verdere planvorming (exploitatie en ontwerp) loopt.

Moerdijks bedrijventerreinenprogramma naar 2023

De vaststelling van het Moerdijkse bedrijventerreinenprogramma is i.v.m. personele wisselingen uitgesteld naar 2023.

THEMA VEILIGHEID

Strategisch doel

We bestrijden veiligheidsrisico's en georganiseerde criminaliteit

Operationeel doel

- We beschikken over een actueel beeld van te beheersen risico's in de gemeente
- We zorgen ervoor dat de risico's in onze gemeente beheersbaar zijn
- We beschikken over een actueel beeld van (georganiseerde) criminaliteit en haar ondermijnende effecten binnen de gemeente
- We zijn regisseur, facilitator en innovator binnen het regionale veiligheidsnetwerk
- We optimaliseren de inzet van het Bibob-instrumentarium
- We vergroten de operationele slagkracht voor het bestrijden van ondermijning
- We werken actiegericht samen met alle Nederlandse zeehavens op het gebied van havenveiligheid, inclusief bestrijding van (milieu)criminaliteit en smokkel (drugs, mensen etc.)
- We bevorderen de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en bedrijven

Ontwikkelingen

In de loop van 2022 is de coronacrisis geleidelijk naar de achtergrond verdwenen. Vanaf dat moment is er opnieuw een aanzienlijk capaciteitsbeslag gevraagd van de gemeentelijke veiligheidsorganisatie bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Het college heeft afgelopen zomer besloten om de staf Veiligheid en het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving te integreren tot één integraal team VVTH. Enerzijds om de bewustwording en de uitvoeringskracht van het thema veiligheid in de organisatie verder te versterken. Anderzijds vragen de nieuwe opgaven en uitdagingen op het gebied van veiligheid een programmatische aanpak. De gewenste versterking havenveiligheid en aanpak ondermijning is opgenomen in de begroting 2023.

Deze ontwikkelingen hebben zijn weerslag op de geleverde prestaties in 2022. We kiezen ervoor om de resterende beschikbare capaciteit voornamelijk in te zetten op de advisering in de primaire processen, crisisorganisatie en het functioneren van het veiligheidsnetwerk.

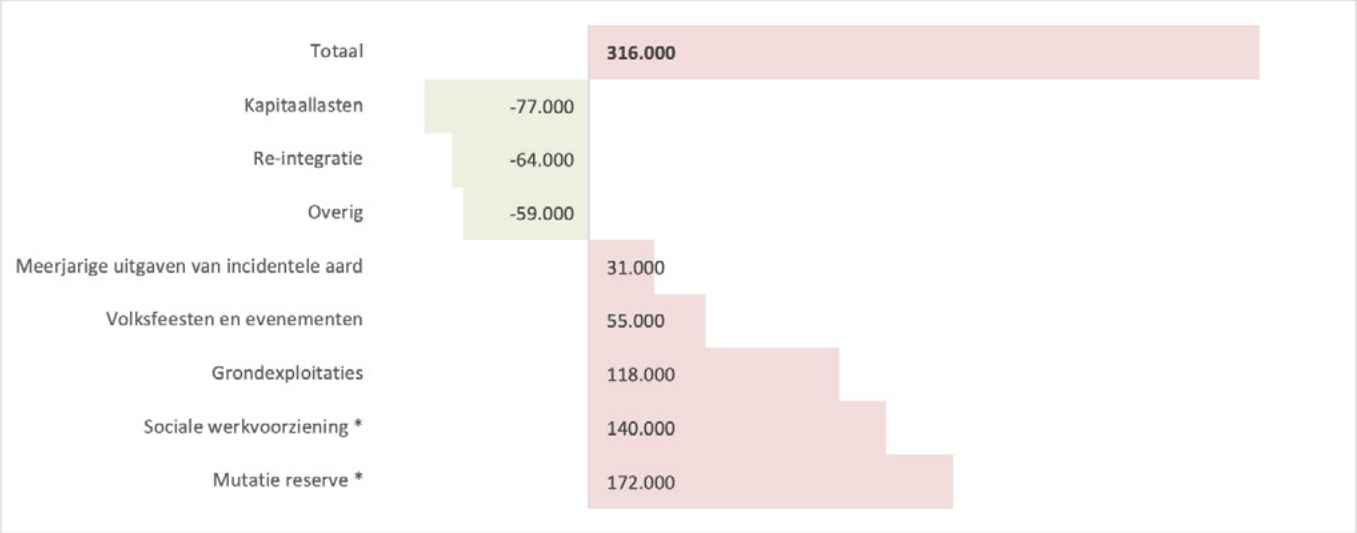
Dat heeft als consequentie dat een groot deel van de afgesproken prestaties in 2022 niet zal worden gerealiseerd. Deze prestaties worden geïntegreerd in de op te stellen programmatische aanpak voor de sporen Ondermijning en Omgevingsveiligheid. Dat wordt in de eerste helft van 2023 aan de raad voorgelegd.

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2022 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2022 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	31.196	-743	30.453
Totaal baten	-23.414	887	-22.527
Saldo van baten en lasten	**7.782**	**144**	**7.926**
Resultaat voor bestemming	**7.782**	**144**	**7.926**
Storting in reserves	1.663	0	1.663
Onttrekking aan reserves	-4.662	172	-4.490
Resultaat na bestemming	**4.782**	**316**	**5.098**

Samenvatting mutaties programma 3

De mutaties binnen programma 3 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 316.000. Ten opzichte van het huidige begrote resultaat is dat een afwijking van 7%. Dit komt echter voornamelijk door 2 nadelen (m.b.t. 'sociale werkvoorziening' en 'mutatie reserve') die worden gecompenseerd door voordelen binnen andere programma's. Per saldo hebben deze nadelen dus geen effect op het totale begrotingsresultaat.

Nadere toelichting mutaties

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Kapitaallasten	-77.000	32%	V	I	Diverse geplande investeringen (voornamelijk op het gebied van ontwikkeling vitale centra) waren eind 2021 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de kapitaallasten in 2022 lager uitvallen dan begroot.
Re-integratie	-64.000	11%	V	I	De inzet maatwerk, jobcoaching en leerwerktrajecten vallen lager uit dan begroot doordat er minder trajecten zijn ingezet. Het Werkplein heeft geruime tijd geen trajecten kunnen inzetten vanwege de coronapandemie. Door de verschuiving van personeel door extra taken binnen het Werkplein worden er minder trajecten ingezet. Door de gespannen arbeidsmarkt is het lastig om extra of nieuw personeel te vinden om deze knelpunten en drukte in de uitvoering op te lossen.
Meerjarige uitgaven van incidentele aard	31.000	100%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2022 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. In programma 3 betreft het de volgende uitgaven: € 30.000 t.b.v. aanvullend budget t.b.v. project Openingsfeest haven centrum Zevenbergen € 1.000 t.b.v. project 120- Moerdijk MeerMogelijk
Volksfeesten en evenementen	55.000	108%	N	I/S	Door de gestegen energieprijzen is het huidige budget niet meer toereikend (€ 20.000 N). Daarnaast zijn kosten gemaakt voor het in goede banen leiden van de passage van de Vuelta (€ 30.000 N).
Grondexploitaties	118.000	1%	N	I	Ontwikkelingen binnen de diverse grondexploitaties hebben per saldo een nadelig effect van € 122.000. De belangrijkste ontwikkelingen zijn dat de kosten voor het woonrijp maken van de Frisostraat in Zevenbergen hoger uitvallen (€ 72.000 N) en de kosten voor het Dorpshart Moerdijk zijn gestegen als gevolg van het opschuiven van enkele werkzaamheden in combinatie met een hogere kostenstijgingsindex (€ 50.000 N).
Sociale werkvoorziening *	140.000	5%	N	S	In de meicirculaire gemeentefonds 2022 is de rijksbijdrage voor de WSW verhoogd. Dit bedrag wordt doorbetaald aan het WVS. De inkomsten zijn verantwoord binnen programma 5 (uitkering gemeentefonds). Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Mutatie reserve *	172.000	100%	N	I	Op 16 mei 2022 heeft de gemeenteraad vanuit de algemene reserve middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een soortenmanagementplan. Doordat dit jaar geen kosten hiervoor worden gemaakt (zie ook programma 2, onderdeel 'landschapsbeleid'), wordt de corresponderende reserveonttrekking in 2022 ook afgeraamd. Daarnaast worden de afschrijvingslasten van het project 153B heropenen Roode Vaart conform raadsbesluit gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Die onttrekking stond geraamd binnen programma 3, terwijl de afschrijvingslasten worden verantwoord binnen programma 2. Daarom wordt deze onttrekking nu ook verplaatst dat programma. Per saldo hebben deze mutaties geen effect op het begrotingsresultaat.
Overig	-59.000		V		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**316.000**		**N**		

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben

We streven naar een omgeving waar plek is voor iedereen en waar mensen er voor elkaar zijn. Een inclusieve samenleving waarin zoveel mogelijk inwoners - zowel jongeren als volwassenen – zelfredzaam zijn. Ze hebben een baan, ze volgen een opleiding, hebben sociale contacten, voelen zich gewaardeerd, geaccepteerd en beschermd in een fijne en veilige omgeving. Wij stimuleren deze zelfredzaamheid waar mogelijk door zowel individu als omgeving te ondersteunen en de juiste randvoorwaarden te creëren. We streven altijd naar een passend aanbod dat zo snel en zo licht mogelijk wordt ingezet. Uitgangspunt is 'lichte hulp als het kan, zwaardere hulp als het moet.'

Mijlpalen

Scan Mens en Maatschappij deel II

De Scan Mens en Maatschappij deel II is opgeleverd. Alle wettelijke en niet-wettelijke taken en de gemeentelijke doelen zijn in kaart gebracht en geordend naar tien leefgebieden, de belangrijkste pijlers in het dagelijks leven. Dit heeft tot talloze inzichten en kansen geleid om te komen tot een duurzame effectieve en efficiënte inzet van het sociaal domein (zoals grenzen aan de jeugdzorg, en grenzen aan de Wmo) .

Met het vaststellen van de 9 uitgangspunten voor het sociaal maatschappelijk domein, eind 2021, is er een duidelijk kader waarbinnen de organisatie kan handelen.
De Wmo-maatregelen voor 2022 die genomen zijn met het oog op de financiële taakstelling van de Scan, laten een zeer gunstig resultaat zien. De verwachte opbrengst voor 2023 is 745.000 euro meer dan beoogd. Alleen al voor de Wmo-maatregelen. Daarmee is de taakstelling voor het jaar 2023 reeds ingevuld en worden in 2023 geen nieuwe maatregelen aan de raad voorgelegd.

Uitgangspunten voor beleid Nieuwkomers

Gezien de actuele vraagstukken was een kader waarbinnen te handen snel nodig. Er is daarom een uitgangspuntennotitie opgesteld door het college en aan de raad via een RIB aangeboden.

Leefgebied Gezondheid

Wijk GGZ-er gestart

Na een intensieve werving en selectie door GGZ Breburg samen met de gemeente en onze partners is op 1 juni 2022 de Wijk GGZ'er in Moerdijk gestart. Samen met een begeleidingsgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van de veiligheidsstaf, Wmo, politie, Woonkwartier, GGZ Breburg en Fameus (centrum voor herstel en ervaringsdeskundigheid) is de wijk GGZ'er nu aan het bouwen.

Leefgebied Onderwijs

Onderwijs Nederlands als tweede taal

Taalonderwijs voor nieuwkomers is opgezet binnen het basisonderwijs. In meerdere kernen verdeeld over de gemeente voor 'een zo thuis-nabij mogelijk aanbod.

Leefgebied Financiën

Kredietbank Nederland

Met ingang van 1 februari is een samenwerking aangegaan met Kredietbank Nederland (KBNL), dit vanwege het onvoldoende functioneren van Plangroep. Momenteel wordt er nog gewerkt aan het opstellen van werkafspraken tussen De6 gemeenten en KBNL.

Armoederegisseur

Met de invulling van de vacature van de armoederegisseur op 1 februari jl. is de samenwerking met externe partners verbeterd. Hierdoor is het contact met de lokale armoederegelingen weer geoptimaliseerd en werken wij eraan om de regelingen weer beter onder de aandacht te brengen.

Evaluatie Armoedebeleid

Er is een evaluatie gedaan van het armoedebeleid "Een integrale aanpak armoede & schulden in Moerdijk 2018-2021" waaruit aanbevelingen zijn voortgevloeid die worden meegenomen in het nieuwe armoedebeleid.

Ondersteuning
Er zijn circa. 4000 mondkapjes en zelftesten verspreid over gemeente Moerdijk. Gratis voor alle inwoners met een minimum inkomen;

Er is uitvoering gegeven aan de energietoelage in het kader van de energiearmoede;

Er is een platform voor ondernemers ontwikkeld Kosteloos advies voor ondernemers - De6voorOndernemers : De6voorOndernemers. Dit platform helpt ondernemers die financiële zorgen hebben op weg naar juiste instantie en/of hulpverlener.

Communicatieplan schuldhulpverlening
Er is een uitgebreid communicatieplan SHV gemaakt met als focus: het eerder bereiken van en meer inwoners met financiële zorg. Met oa een laagdrempelige website en beeldbrieven.

Leefgebied Wonen

Beschermd Wonen geïmplementeerd
De gemeenschappelijke regeling 'Beschermd wonen regio Breda' is geïmplementeerd. In 2022 wordt gewerkt aan het organiseren van de voorselectie beschermd wonen in alle aangesloten gemeenten en wordt samen met aanbieders de nieuwe inkoop voorbereid voor de nieuwe contracten die per 1-1-2025 in moeten gaan. Eerste stap daarin is een uitgebreide doelgroepenanalyse: wie zijn nu precies de cliënten van beschermd wonen, hoe kunnen wij hen het beste ondersteunen en moeten we misschien andere ondersteuning inkopen om dat mogelijk te maken.

Leefgebied Algemeen Dagelijks leven

Nieuwe aanbestedingen
De aanbesteding Wmo huishoudelijke ondersteuning is afgerond. De eerste helft van 2022 is een zorgvuldig implementatietraject doorlopen dat heeft geresulteerd in de omzetting van de beschikkingen van alle cliënten met een indicatie huishoudelijke ondersteuning eind juni. Per 1 oktober 2022 gaan de nieuwe overeenkomsten in werking in de vijf samenwerkende gemeenten. Acht aanbieders bieden huishoudelijke ondersteuning aan en hiervan bieden 3 aanbieders ook huishoudelijke ondersteuning plus. In deze aanbesteding is SROI opgenomen.

De aanbesteding Wmo begeleiding is gegund en samen met de 23 aanbieders die gecontracteerd zijn, implementeren we in de tweede helft van 2022 de nieuwe overeenkomst. In deze aanbesteding is SROI opgenomen.

Nieuwe werkwijze Wmo
Het product Huishoudelijke Ondersteuning light is per januari 2022 geïntroduceerd en sinds januari 2022 wordt het ook een light product voor Wmo begeleiding ingezet: 'product waakvlam plus' Er is een tweetal buurtkamers ingericht zodat mensen –als dat passend is- ook naar dagbesteding kunnen (niet geïndiceerd) waar professionele begeleiding is. De inzet van de ergotherapeut in het kader van de inzet op reablement bij een Ho aanvraag is geborgd.

Ontwikkelingen

Nieuwkomers

- *Opvang Oekraïense vluchtelingen*
  In maart 2022 kwamen de eerste ontheemden uit de Oekraïne naar de gemeente. De opvanglocatie bij Van 't Westende werd in gebruik genomen, net als enkele andere (gemeentelijke) locaties. Ook werden ontheemden bij particulieren opgevangen. Naast het zorgen voor bed-bad-brood is ook gezorgd voor (psychosociale en medische) ondersteuning, leefgeld, inschrijving in BRP, toeleiding naar onderwijs en werk, en leerlingenvervoer. Daarnaast wordt vooruitgekeken naar de langere termijn – zowel qua huisvesting als waar het gaat om ondersteuning en participatie. Momenteel wordt huisvesting aan de Schansdijk voorbereid.

- *Asielcrisis*
  Er wordt een steeds groter beroep op gemeenten gedaan om aan de gemeente gekoppelde statushouders versneld te huisvesten en mogelijkheden te creëren voor asielopvang, crisisnoodopvang en tussenvoorzieningen. Dat heeft in juli 2022 geresulteerd in de opening van een crisisnoodopvanglocatie in Zevenbergen, die tot 1 oktober in gebruik is gebleven. Naast de voorbereidingen voor de ingebruikname van de crisisnoodopvanglocatie en de benodigde afstemming over activiteiten en vervolg wordt er op lokaal en districtniveau gewerkt aan het invullen van de genoemde opgave.

- *Huisvesting statushouders*
  In de eerste helft van 2022 is het (net) gelukt om de taakstelling voor huisvesting statushouders te halen. Voor de 2e helft van het jaar is het risico reëel dat dit niet gaat lukken door enerzijds de lage beschikbaarheid van passende woningen, anderzijds door de mismatch tussen de gezinssamenstelling van de gekoppelde statushouders en het type woningen wat beschikbaar is. Op dit moment zijn er veel grote gezinnen gekoppeld waarvoor we geen woning beschikbaar hebben. Binnen de regio wordt overigens goed samengewerkt en zo nodig worden statushouders aan een andere gemeente gekoppeld die wel passende woonruimte heeft.

- *Visie adviesraad sociaal domein en integraal communicatieplan sociaal domein*
  De visie op een adviesraad sociaal domein breed en een integraal communicatieplan sociaal domein zullen in 2023 worden opgesteld in plaats van in 2022. De beschikbare capaciteit is met voorrang ingezet op het Oekraïne vraagstuk.

THEMA PREVENTIE EN MEEDOEN

Strategisch doel

Zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Moerdijk zijn zelfredzaam

Operationeel doel

- We stimuleren dat jongeren minimaal hun MBO niveau2-diploma (startkwalificatie) halen en indien nodig ondersteunen we daarbij;
- Kwetsbare inwoners bieden we actief voorzieningen aan op het gebied van taal(ontwikkeling), vrije tijd in sport en cultuur, vrijwilligerswerk en hulp bij financiële problemen;
- We stimuleren en ondersteunen inwoners zodat ze langer thuis kunnen blijven wonen;
- We vergroten de kans op economische en sociale zelfredzaamheid door heldere samenwerking met de kinderopvang, het onderwijs, ondersteuning in lichte zorg, begeleiding en vrijwilligerswerk;
- Stimuleren van interesses en talenten door een divers vrijetijdsaanbod dat dichtbij en toegankelijk is.

Strategisch doel

Gemeente Moerdijk is een gezonde samenleving waar plek is voor alle inwoners, waar inwoners meedoen en er als vanzelfsprekend voor elkaar zijn

Operationeel doel

- Stimuleren van een gezond leefklimaat en faciliteren van een gezonde leefstijl;
- Inwoners weten hoe ze elkaar kunnen vinden en helpen (Huizen van de Wijk, vrijwilligerswerk) en de informatie daarover is makkelijk te vinden en dichtbij;
- Bereiken en waarderen van meer mantelzorgers en ondersteunen waar nodig;
- Voor alle inwoners (dus ook inwoners die niet geheel zelfredzaam zijn zoals statushouders, mensen met een psychiatrische achtergrond, een beperking, eenzamen, armoedeproblematiek) is een plek. Zij voelen zich prettig en veilig in hun leefomgeving en krijgen ondersteuning waar nodig.

Ontwikkelingen

Uitvoering Lokaal Preventie Akkoord

De uitbreiding van beschikbare beleidscapaciteit voor gezondheid is per 1 juli jl. deels gerealiseerd. De uitvoering van het Lokaal Preventie Akkoord heeft dan ook nog niet compleet kunnen plaatsvinden. De Rijksmiddelen blijven ook voor de periode na 2022 beschikbaar. Er is een start gemaakt om de afspraken met de huidige aanbieders van bijv. projecten op het terrein van mentale gezondheid te evalueren en de afspraken voor de periode vanaf 2023 aan te scherpen en te verbeteren. Er is een lokale coalitie Kansrijke Start opgezet, waarbij betrokken partners rondom de eerste 1000 dagen van een kind een stevig netwerk gaan vormen en de onderlinge samenwerking verbetert.

Energietoeslag/Energiearmoede

Op15 maart 2022 is de beleidsregel eenmalige energietoeslag in werking getreden. Met de beslissing van het Rijk om 800 euro aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum uit te keren. Later is besloten om deze toeslag te verhogen naar 1300 euro. Hiervoor ontving gemeente Moerdijk 1.771.000 euro ter compensatie van het Rijk. Inmiddels is dd. 1 september 65% van de doelgroep bereikt. Momenteel wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de inkomensgrens te verhogen naar 130%, omdat steeds meer inwoners financieel in de problemen raken.

Op Prinsjesdag zijn de nieuwe, landelijke maatregelen om armoede te bestrijden aangekondigd. Zo komt er per 1-11-2022 een prijsplafond voor de kosten van energie met een verbruik van 1.200 m3 gas en 2.400 KWh stroom voor ieder huishouden. Boven deze grenzen betalen inwoners het “commerciële” tarief. In 2023 komt er bovendien een nieuwe energietoeslag voor huishoudens met een minimuminkomen. De gemeente wordt al in 2022 in staat gesteld om te starten met het uitbetalen van deze toeslag.

THEMA LICHTE ONDERSTEUNING WAAR MOGELIJK

Strategisch doel

Inwoners die onze ondersteuning nodig hebben, bieden we een passend aanbod dat bij voorkeur zo licht en zo snel mogelijk wordt ingezet

Operationeel doel

- Gemeente, professionals, vrijwilligersorganisaties, ondernemers en inwoners werken nauw samen om in samenhang en zo vroeg mogelijk passende ondersteuning te bieden;
- Als gemeente en met partners zijn we zichtbaar in de verschillende kernen, we zijn in contact met inwoners en pakken signalen adequaat op;
- We stimuleren en faciliteren professionals, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, ondernemers en inwoners om hun maatschappelijke rol te vervullen en signalen op te vangen en daarnaar te handelen;
- Versterking van het zogenaamd 'voorliggend' veld (alle ondersteuning die voor iedereen vrij te benaderen is, zonder doorverwijzing: welzijnswerk, algemeen maatschappelijk werk, schuldhulpmaatjes, Huizen van de Wijk, vrijwilligerswerk, de wijkzuster, Centrum Jeugd en Gezin etc.).

Ontwikkelingen

Sluitende aanpak adviesrecht en samenwerking schuldenbewind

Door de vele extra werkzaamheden die voortkwamen uit het niet functioneren van Plangroep, de nieuwe samenwerking met KBNL, de komst van de Oekraïners, de energietoelage en de gevolgen van corona is er geen uitvoering gegeven aan dit punt.

Aanpak laaggeletterdheid

Vanwege de benodigde inzet rond de Oekraine-crisis en de asielcrisis, is er minder ruimte geweest om in te zetten op de aanpak laaggeletterdheid. Er is wel een cursus opgestart en intakes en verwijzingen lopen gewoon door, maar voor de extra inzet op bewustwording bij professionals, verwijzers en maatschappelijke partners is dit jaar geen ruimte (Melanie, 220927)

THEMA GESPECIALISEERDE HULP WAAR NODIG

Strategisch doel

De hulp van de gemeente is kwalitatief goed, gemakkelijk vindbaar en dichtbij

Operationeel doel

- De kwaliteit van de hulp staat voorop;
- We pakken de hulp zo vroeg mogelijk op, benaderen verschillende problematiek in een gezin in samenhang en doen dit samen met onze partners;
- We geven de specifiek wettelijke taken rondom de veiligheid van kinderen en volwassenen verder vorm;
- Inwoners weten hoe ze onze hulp kunnen vinden, waarbij de informatie daarover makkelijk te vinden en dichtbij is, zowel digitaal als fysiek;
- Er is meer ruimte voor inhoudelijke goede hulp door het terugdringen van administratieve lasten en regeldruk voor inwoners, zorgaanbieders en gemeente.

Ontwikkelingen

Leefgebied Wonen

- *Beschermd wonen teruggave*

  Gemeente Moerdijk voert Beschermd Wonen uit in een gemeenschappelijke regeling in de regio Breda. Voor 2022 wordt voor het regionaal uitvoeringsbudget een positief resultaat van € 5,3 miljoen verwacht. Dit wordt mede veroorzaakt omdat in de begroting van 2022 voorzichtigheidshalve extra budget was aangehouden. Bij het vaststellen van de begroting bestond er nog onzekerheid over de hoogte van de uitnamen (door het Rijk) van het budget (integratie uitkering beschermd wonen) inzake de overgang van cliënten naar de Wlz (Wet langdurige zorg). Daarnaast is door de toekenning van loon- en prijsbijstelling en volume indexatie de omvang van de integratie uitkering gestegen.

  Het positieve resultaat wordt naar rato verdeeld onder de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Beschermd wonen regio Breda. Voor Moerdijk betekent dit een positief resultaat waarvan 80% (€ 336.000) op voorhand (al in 2022) door de centrumgemeente wordt uitgekeerd. De resterende 20% (€ 84.000) wordt uitgekeerd nadat de jaarrekening 2022 is vastgesteld.

Leefgebied Algemeen dagelijks leven

- *Aframen 160.000 euro op Wmo begeleiding*

  Voor de begroting 2022 gingen we uit van 449 cliënten Wmo begeleiding per 1 januari 2022. Het werkelijke aantal was lager, namelijk 421. De verwachte stijging voor 2022 heeft zich ook niet voorgedaan, we zien juist een afname van cliënten waardoor we verwachten per 1 januari 2023 417 cliënten in begeleiding te hebben. Eén van de mogelijke oorzaken kan ons systeem van monitoring zijn waardoor Wmo professionals periodiek contact met cliënten hebben en we daardoor sneller inzicht hebben of de doelen van een cliënt zijn gehaald en of begeleiding daardoor kan worden afgeschaald (of opgeschaald als er meer nodig is). Daarnaast hebben we lichtere producten voor begeleiding in kunnen zetten zoals de waakvlam begeleiding of reguliere begeleiding in plaats van 'plus begeleiding'. Dit zorgt voor lagere kosten per indicatie.

  Dit alles leidt tot een aframing van het budget voor begeleiding in 2022. In de eerste berap is een bijstelling van - € 100.000,- gedaan, inmiddels zien we dat de daling van cliënten en kosten zich heeft voorgezet en ramen we nog een extra bedrag van € 160.000,- af.

Leefgebied opvoeden en opgroeien

- *Minder gesloten jeugdzorg*

  In het laatste kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 zijn meer hoogcomplexe zorgarrangementen (niet-vrij toegankelijke zorg) ingezet. Deze kosten komen bijna volledig ten laste van boekjaar 2022. Deze toename wordt gezien als een gevolg van de corona lockdown en daaraan gerelateerde verhoogde stress en spanningen onder jeugd en gezin. Toch zien we hier ook een verschuiving. Een ontwikkeling naar 'licht waar mogelijk'. Voor jeugdigen met een complexe hulpvraag zijn veel minder trajecten gesloten jeugdzorg ingezet. Een overheveling van 200.000 euro uit gesloten jeugdzorg naar niet-vrij toegankelijke zorg is hierbij passend.

  De sturing op het inzetten van de regionaal gecontracteerde zorgaanbieders maakt dat de lasten op landelijke arrangementen afneemt. Voor de LTA (landelijke transitiearrangementen) wordt 200.000 euro afgeraamd. In lijn met de begroting voor 2023 verlagen we het product LTA door dit bedrag over te hevelen naar niet-vrij toegankelijke zorg.

Door deze ontwikkelingen is het product 'niet vrij toegankelijke zorg verhoogd met 300.000 plus 200.000 (gesloten jeugdzorg) en 200.000 euro (LTA).

- *Nieuwe tarieven jeugdhulp*
  De nieuwe tarieven voor jeugdhulp in 2023 zijn bepaald. Door gedegen onderzoek, de ervaringen van zorgaanbieders en de uitgangspunten van de Regiovisie jeugd mee te nemen, is gekomen tot een indexering van gemiddeld 7,1% van de tarieven voor niet vrij toegankelijke zorg, crisiszorg en woonzorg.

- *Woonplaatsbeginsel*
  Met het nieuwe woonplaatsbeginsel (WBP) blijft de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdige die vanuit Moerdijk in een andere gemeente in verblijfszorg wonen. Voorwaarde van het WPB is dat de nieuwe gemeente de reeds ingezette zorg, zonder wijzigingen, overneemt. In andere regio's hebben we vaak geen contract met de aanbieders waardoor er voor een arrangement wordt gekozen. Voor deze arrangementen gelden niet de stelselafspraken van west-brabant-west, zoals 2e 50% na behalen resultaat en garantie. Op deze arrangementen is daarom minder sturing mogelijk. De kosten zijn hierdoor in 2022 gestegen. Na afloop van de verblijfszorg in de andere regio proberen wij, waar mogelijk, de zorg onder te brengen in gecontracteerde zorg. Verwachting is dan ook dat deze stijging zich volgend jaar niet voortzet. Voor de gemeente Moerdijk betekent dit verder een klein financieel voordeel op met name de inzet van pleegzorg en de inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen.

Effecten

Waardering Wmo cliënten minimaal gelijk of beter

Cliënten beoordelen het keukentafelgesprek gemiddeld met een 7,6 (clientervaringsonderzoek uitgevoerd in 2022 over het jaar 2021). Vorig jaar was dit een 7,7, in 2019 een 7,9 en in 201 ook een 7,7.

Bereik energietoeslag

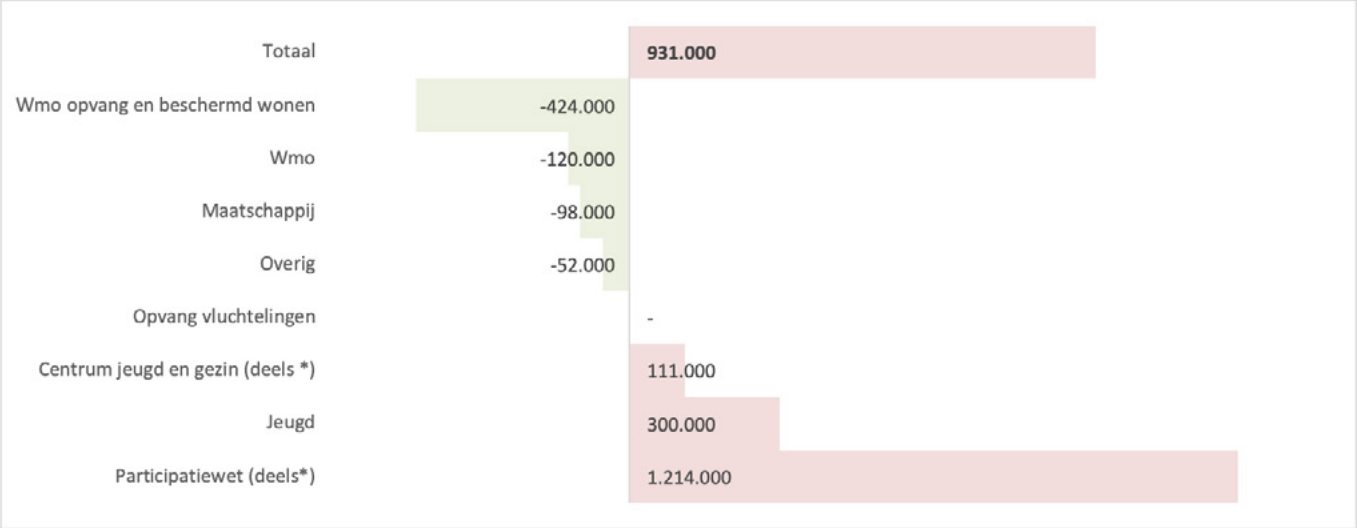
65% van de inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in gemeente Moerdijk zijn bereikt met de eenmalige energietoeslag. Van de in totaal 1600 huishoudens, zijn dit er 1046.

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2022 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2022 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	47.873	85	47.958
Totaal baten	-15.016	-838	-15.854
Saldo van baten en lasten	**32.856**	**-753**	**32.103**
Resultaat voor bestemming	**32.856**	**-753**	**32.103**
Storting in reserves	61	1.685	1.746
Onttrekking aan reserves	-1.024	-1	-1.025
Resultaat na bestemming	**31.894**	**931**	**32.825**

Samenvatting mutaties programma 4

De mutaties binnen programma 4 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 931.000. Ten opzichte van het huidige begrote resultaat is dat een afwijking van 3%. Dit komt voornamelijk door hogere verwachte uitgaven i.r.t. de participatiewet. Grotendeels betreft dit hogere kosten m.b.t. de energietoeslag die door het Rijk is verhoogd van € 800 naar € 1.300 per huishouden. Tegenover deze hogere kosten staat een vergoeding vanuit het Rijk (programma 5). Daarnaast is het BUIG-budget voor 2022 verlaagd.

Nadere toelichting mutaties

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Wmo opvang en beschermd wonen	-424.000	100%	V	S	Voor 2022 wordt met betrekking tot het regionaal uitvoeringsbudget Beschermd wonen een positief resultaat van € 5,3 miljoen verwacht. Het positieve resultaat wordt naar rato verdeeld onder de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling Beschermd wonen regio Breda. Het positieve resultaat wordt mede veroorzaakt omdat in de begroting van 2022 voorzichtigheidshalve extra budget was aangehouden. Bij het vaststellen van de begroting bestond er nog onzekerheid over de hoogte van de uitnamen (door het Rijk) van het budget (integratie uitkering beschermd wonen) inzake de overgang van cliënten naar de Wlz (Wet langdurige zorg). Daarnaast is door de toekenning van loon- en prijsbijstelling en volume indexatie de omvang van de integratie uitkering gestegen.
Wmo	-120.000	2%	V	I/S	Wat beterft Wmo begeleiding gingen we in de begroting 2022 uit van 449 cliënten per 1 januari 2022. Echter zijn we in 2022 gestart met een lager aantal cliënten namelijk 421. De verwachte stijging voor 2022 heeft zich ook niet voorgedaan, we zien juist een afname van cliënten waardoor we verwachten per 1 januari 2023 417 cliënten in begeleiding te hebben (€ 160.000 V). Daarnaast hebben we lichtere producten voor begeleiding in kunnen zetten zoals de waakvlam begeleiding of reguliere begeleiding in plaats van Plus begeleiding. Dit zorgt voor lagere kosten per indicatie (€ 40.000 V). De kosten voor Huishoudelijke hulp vallen naar verwachting juist hoger uit. In de begroting 2022 is uitgegaan van 790 indicaties per 1 januari 2022 en een groei van 72 in 2022. Op 1 januari 2022 waren er echter 831 actieve indicaties en wordt de groei op basis van de cijfers van de eerste 7 maanden van 2022 geprognotiseerd op 90 indicaties (€ 45.000 N). Tot slot is in de afgelopen jaren is de btw op de facturen voor het Waspunt ten onrechte als compensabel aangemerkt en bij de Belastingdienst teruggevraagd. In 2022 is dit gecorrigeerd en is de btw vanaf 2017 terugbetaald (€ 35.000 N).
Maatschappij	-98.000	8%	V	I/S	Op twee regelingen die zijn opgezet om verschillende soorten inwonersinitiatieven te kunnen steunen, is tot nu toe minder aanspraak gemaakt dan begroot (€ 35.000 V). Daarnaast vallen de jaarlijkse subsidies lager uit doordat er zijn dit jaar minder aanvragen geweest binnen de categorie maatschappij (€ 63.000 V).
Opvang vluchtelingen	-	-	-	I	Op diverse momenten (raadsvergaderingen d.d. 14 april 2022 en 14 juli 2022) zijn door de raad middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de opvang van Oekraïense vluchtelingen (o.a. de realisatie van de locatie Schansdijk 12). Daarnaast is in de raadsvergadering van 14 juli 2022 een budget beschikbaar gesteld voor het organiseren van crisisnoodopvang voor asielzoekers. Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de kosten gedekt worden door een bijdrage vanuit het Rijk. In deze bestuursrapportage worden de verwachte uitgaven bijgesteld op basis van de meest actuele inzichten. Doordat het uitgangspunt wordt gehanteerd dat de uitgaven worden gedekt vanuit het Rijk, heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. In de beleidstekst van programma 4 is een nadere inhoudelijke toelichting opgenomen.
Centrum jeugd en gezin (deels *)	111.000	8%	N	I	De kosten t.b.v. de inhuur van jeugdprofessionals vallen hoger uit (€ 71.000 N). De in juli 2022 vastgestelde indexering van de tarieven is 5,8% en was nog niet meegenomen in de raming. Vanuit het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld t.b.v. salarislasten binnen het zorgdomein Jeugd. Hier is binnen programma 5 een stelpost voor opgenomen. Voorgesteld wordt om die hiervoor in te zetten, waardoor dit per saldo geen effect heeft op het begrotingsresultaat. Daarnaast zal de uitvoering van een maatregel uit de scan Mens en Maatschappij niet in 2022 maar pas in 2023 worden gerealiseerd (€ 40.000 N). Dit betreft maatregel 6 (bedoeld voor ondersteuning bij ouders bij scheidingen i.s.m. maatschappelijk werk). Deze maatregel kan door personele capaciteit (Oekraïne en hoog personeelsverloop) niet tot uitvoer worden gebracht in 2022. Over de scan Mens en Maatschappij wordt de gemeenteraad ook afzonderlijk op de hoogte gehouden.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Jeugd	300.000	4%	N	I	In het 4e kwartaal van 2021 en het 1e kwartaal van 2022 is er relatief veel zware en dure zorg ingezet. Met name hoogcomplex zorg mét verblijf, waarbij 7 arrangementen samen al goed zijn voor € 670.000. De toename van hoogcomplexe zorg wordt ook gezien als gevolg van de lockdowns en verhoogde stress onder de jeugd en gezinnen ten tijde van corona. Door het wijzigen van het woonplaatsbeginsel zien we daarnaast een toename in maatwerk arrangementen (overname buitenregionale zorg) en een afname aan kosten voor pleegzorg. Gezamenlijk maakt dat de lasten voor het product jeugdhulp NVTZ (niet vrij toegankelijke zorg) moet worden bijgeraamd (€ 700.000 N). Een deel van deze kosten vielen voorheen onder LTA (landelijk transitiearrangement). De sturing op inzet van regionale zorg maakt dat de lasten van LTA afnemen (€ 200.000 V) en deels verschuiven naar het product NVTZ. Daarnaast neemt het aantal Moerdijkse cliënten binnen gesloten jeugdzorg af (€ 200.000 V). Door bredere regionale samenwerking worden jeugdigen ondersteund in een vrijwillig kader en door zorgcombinaties vanuit hoogcomplexe (woon)zorg, welke onder het product NVTZ vallen.
Participatiewet (deels*)	1.214.000	13%	N	I/S	De eenmalige energietoeslag voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum is door het Rijk verhoogd van € 800 naar € 1.300 per huishouden (€ 801.000 N). Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door het Rijk. Deze opbrengst is verantwoord binnen programma 5 (uitkering gemeentefonds). Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. Daarnaast is het BUIG-budget voor 2022 verlaagd (€ 553.000 N). Landelijk is het bijstands-volume in 2021 gedaald en de werkloosheidsverwachting van het Centraal Planbureau is in positieve zin bijgesteld. Het Rijk heeft het macrobudget voor de bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies daarop naar beneden bijgesteld. In oktober 2022 (net na het opstellen van deze 2e bestuursrapportage) wordt het BUIG-budget definitief vastgesteld. In de 1e bestuursrapportage 2022 was reeds een reservering aangehouden vanwege de onzekerheden in de begroting van het Werkplein en het BUIG-budget. Deze reservering kan nu komen te vervallen (€ 150.000 V). Tot slot zijn binnen dit budget diverse kleinere afwijkingen ontstaan (€ 10.000 N).
Overig	-52.000		V		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**931.000**		**N**		

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. Als gemeente hebben we daar een rol in, maar zeker niet als enige. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers. Voor ons vormen partnerschap en participatie de sleutel tot succes. De veranderende samenleving verwacht van het openbaar bestuur concrete resultaten op maatschappelijke opgaven. Daardoor zijn we steeds meer aangewezen op initiatieven vanuit diezelfde samenleving en moeten we onszelf ook sterker positioneren als partner in die samenleving.

Het gaat niet alleen om een andere houding van ons als gemeente, maar ook om een andere verhouding met onze inwoners, ondernemers en partners. De veranderende samenleving heeft ook invloed op de rol van de gemeenteraad. Complexe vraagstukken vragen om een sterke lokale democratie en een bestuur dat in staat is problemen op te lossen en dat te doen op een wijze die aansluit bij de eisen van deze tijd.

Mijlpalen

Samen met de gemeenten uit de regio West-Brabant wordt de voorbereiding van de implementatie van de wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke regelingen vormgegeven.

Met de komst van de aanjager dienstverlening en participatie hebben deze twee onderwerpen een grote impuls gekregen. Ook is gelukt om het cluster gebiedsgericht werken weer formatief op orde te krijgen. Om inwonersinitiatieven te stimuleren en te faciliteren is gewerkt aan het opstellen van een centraal loket. Doel van dit centrale loket is om snel met initiatieven aan de slag te kunnen. Zichtbaar voor onze inwoners buiten zijn vooral de geactualiseerde van de gebiedsplannen die te vinden zijn op www.gebiedsplannen.nl. Deze kaarten geven een integraal beeld van de belangrijkste actuele opgaven per kern en worden periodiek geactualiseerd.

Goed samenwerken met onze inwoners en partners kan alleen als onze informatievoorziening adequaat is georganiseerd. Met de BIO (Baseline informatiebeveiliging Overheid) nulmeting is de volwassenheid van de informatiebeveiliging in kaart gebracht. Daarnaast hebben we met trainingen en workshops aandacht geschonken aan het verbeteren van de digitale vaardigheden van onze medewerkers. Een andere mooie mijlpaal op dit gebied is het project "woningbouwmonitor" onder de noemer van datagedreven werken. Met deze monitor kunnen we de woningbouw beter in de gaten houden en versnellen. De eerste ervaringen zijn heel positief. We kunnen nu op een eenvoudige manier analyses maken over wat voor soort woningen er wanneer en waar worden opgeleverd.

Ten slotte is de gemeenteraad gefaciliteerd in de IT-voorziening voor raadswerk. Dit betreft de aanschaf en inrichting van Windows laptops, Microsoft365 licenties, beheer, training en ondersteuning. Dit helpt de gemeenteraad beter haar rol te kunnen vervullen.

In het kader van binden en boeien van nieuwe medewerkers is de digitale onboardingstool gelanceerd. Deze tool maakt het voor nieuwe medewerkers mogelijk om op een leuke en toegankelijke manier kennis te maken met de omgeving, de organisatie en de collega's. Waardoor ze zich niet alleen snel thuis voelen in onze gemeente, maar ook snel leren wat wij als organisatie belangrijk vinden op bijvoorbeeld het gebied van dienstverlening en samenwerken.

THEMA REGIONALE SAMENWERKING

Strategisch doel

We zoeken naar het juiste niveau van samenwerking, zodat we toekomstbestendige oplossingen hebben voor maatschappelijke opgaven

Operationeel doel:

- We bouwen aan en behouden een netwerk van samenwerkingspartners binnen en buiten de regio
- Het is inzichtelijk met welk doel en beoogd resultaat we samenwerken
- We vergroten de bestuurbaarheid van de inzet van regionale samenwerkingsvormen die bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke doelen

Ontwikkelingen

Per 1 juli 2022 is de aanpassing van de wet gemeenschappelijke regelingen ingegaan. De gemeenten hebben twee jaar de tijd om zich op deze wetswijziging voor te bereiden.

Het risico dat na de verkiezingen in de nieuwe bestuursperiode de focus niet direct op regionale samenwerking is gericht heeft zich niet voorgedaan.

THEMA PARTICIPATIE

Strategisch doel
Participatie is een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijkse werk van de gemeentelijke organisatie

Operationeel doel
- Investeren in het inbedden van de Moerdijkse visie op participatie in de dagelijkse werkpraktijk
- Raad en college geven samen invulling aan democratische vernieuwing en vertalen dit in concrete doelen en acties

Strategisch doel
We zetten in op versterking van de lokale democratie zodat deze aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven

Operationeel doel
- Raad, college en organisatie hebben een gedeeld beeld van de veranderende samenleving en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke opgaven

Strategisch doel
In elke kern is de gebiedstafel een belangrijke partner voor de gemeentelijke organisatie

Operationeel doel
- Vergroten inwonersvertegenwoordiging aan de gebiedstafels
- Inwoners van de verschillende kernen goed informeren over de rol en status van de gebiedstafels

Strategisch doel
We zetten in op partnerschap bij inwonersinitiatieven

Operationeel doel
- Voor de initiatiefnemer is duidelijk wat hij kan verwachten
- De gemeentelijke organisatie is flexibel en benut en ondersteunt de kracht van de inwoners zoveel mogelijk
- We maken gebruik van en ontwikkelen digitale mogelijkheden om dienstverlening voor inwonersinitiatieven te versterken

Ontwikkelingen
De Nota Evaluatie Gebiedsgericht Werken (april 2022) bevat de resultaten van een brede evaluatie van het gebiedsgericht werken, zoals die eind 2021/voorjaar 2022 is uitgevoerd. Hierbij is gesproken met diverse betrokkenen vanuit de gemeentelijke organisatie en tevens met vertegenwoordigers van de stakeholders daarbuiten: met partners zoals Woonkwartier, Surplus en de politie, met de voorzitters van de gebiedstafels en ook met vertegenwoordigers vanuit de raad. Ook de resultaten van de Quick Scan Lokale Democratie (QSLD) zijn hierbij betrokken.

Indachtig de opgave uit het Bestuursakkoord worden de resultaten van bovengenoemde evaluatie verwerkt tot het Actieplan Samenwerken en Participatie, dat nog in de loop van 2022 wordt vastgesteld en dat ook met de raad wordt afgestemd.

THEMA INFORMATISERING

Strategisch doel

We zetten verdere stappen naar een meer datagedreven organisatie en bouwen verder aan samenhang in de informatiehuishouding.

Operationeel doel

- We voeren het programmaplan datagedreven werken uit, dat in 2020 is opgesteld. We blijven ons in 2022 richten op de drie programmalijnen:
  - Focus & doen: gezamenlijk projecten datagedreven oppakken. Identificeren van de belangrijkste gemeentelijke opgaven en het organiseren van een gezamenlijke, datagedreven aanpak voor deze opgaven
  - Bouw: investeren in de randvoorwaarden die medewerkers in staat stellen om dagelijks datagedreven te werken
  - Realiseer: sturen en leren van de verandering: voor deze nieuwe manier van werken moeten nieuwe vaardigheden worden ontwikkeld

Strategisch doel

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor goed bestuur en kenmerkt Moerdijk als betrouwbare partner voor inwoners, bedrijven en ketenpartners. In de dingen die we doen, maken we steeds een risicoafweging en zoeken we de balans tussen veiligheid en privacy enerzijds en het doel van ons handelen anderzijds.

Operationeel doel

- We voldoen aan wet- en regelgeving en geldende normenkaders, zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
- ENSIA (zelfevaluatie Eenduidige Normatiek Single Information Audit) toont aan in hoeverre we 'in control' zijn op het gebied van informatieveiligheid en het beheer van basisregistraties, waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid draagt
- We blijven werken aan het bewustzijn rondom informatieveiligheid, in een goede balans met de organisatorische afspraken en de techniek. De samenhang tussen menselijk handelen, de techniek en het beleid dat we hanteren bepaalt ons risicoprofiel. We zijn ons bewust van de overblijvende risico's en accepteren de consequenties daarvan

Strategisch doel

De gemeente Moerdijk wil informatie beter toegankelijk maken. Door online samen te werken kunnen we onderlinge betrokkenheid vergroten, waardoor de organisatie beter zal presteren.

Operationeel doel

- Stroomlijnen en gelijktrekken van de ICT-voorzieningen, informatieveiligheidsbeleid en ondersteuning voor de interne medewerkers, inhuurkrachten en gemeenteraad
- Door een bewustzijnscampagne, trainingen, kennisuitwisseling en ondersteuning wordt draagvlak en eigenaarschap gecreëerd onder de medewerkers waarbij iedere medewerker een rol vervult en eigenaar is van het nieuwe samenwerkingsplatform.
- De inrichting van de beheersorganisatie waarbij met name de functioneel beheerder een coördinerende rol zal innemen om te komen tot een goed beheersbaar digitaal samenwerkingsplatform
- De vertaling van de informatie-visie naar een uitvoeringsprogramma
- Het opstellen van een visie ICT-dienstverlening die ingaat op de behoeften van de organisatie met de veranderingen op het gebied van infrastructuur, software, technisch beheer, ondersteuning, inkoop en projectmanagement

Ontwikkelingen

Voor datagedreven werken is het budget in de kadernota 2023 verhoogd. Hierdoor vervalt het risico dat we te weinig budget hebben om de programmalijnen uit te voeren. Verder zijn er voor dit thema geen ontwikkelingen anders dan in de begroting vermeld.

THEMA TOEKOMSTBESTENDIGE ORGANISATIE

Strategisch doel

De organisatie wordt ondersteund door moderne (eigentijdse) en veilige ICT-middelen en –mogelijkheden

Operationeel doel

- We moderniseren onze werkplekken aan de hand van een doordacht en toekomstvast concept, waarin we zoeken naar nieuwe gebruikers/samenwerkingspartners die ruimte huren die we als gemeente zelf niet nodig hebben
- We verhogen de digitale vaardigheden van onze medewerkers

Strategisch doel

Onze gemeentelijke organisatie is een flexibele organisatie die adequaat reageert op initiatieven en regie vanuit de samenleving

Operationeel doel

- We hebben een gezonde financiële huishouding
- We zijn een aantrekkelijke werkgever en binden en boeien (nieuwe) medewerkers
- Leren en blijven leren is de norm. Er wordt een lerende cultuur en organisatie gecreëerd door 'te doen'

Ontwikkelingen

- Verbouwing gemeentehuis; De uitkomst van de gesprekken met de gemeenteraad over het herontwerp van het gemeentehuis en de positionering van de raadszaal hebben geleid tot een vertraging in de planning. Het definitief ontwerp wordt nog gerealiseerd in 2022. Echter de aanvang van de verbouwing zal als gevolg hiervan doorschuiven naar 2023.

- Gemeente Moerdijk geeft het aantrekkelijk werkgeverschap onder andere vorm door een plezier werkklimaat te creëren. Een werkklimaat waarin onze werknemers eigen keuzes maken in hoe en waar zij werken en ook de verantwoordelijkheid nemen dit goed te doen. De regeling hybride werken die dit jaar is geaccordeerd geeft hieraan uitvoering. Medewerkers worden daarmee gefaciliteerd om zowel op kantoor als thuis op een gezonde en veilig manier te kunnen werken.

- Om een flexibele organisatie te zijn die adequaat kan reageren is het belangrijk om met elkaar ervoor te zorgen dat medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en blijven. De nieuwe gesprekscyclus die in 2022 is ontworpen met instemming van de ondernemingsraad, stelt ons in staat het 'goede gesprek' te voeren over de inzetbaarheid. De medewerker en leidinggevenden werken samen aan de ontwikkeling en groei van de medewerker. De uitkomsten van deze gesprekken helpt de organisatie de juiste medewerkers te koppelen aan de opgaves nu en in de toekomst. Implementatie van de nieuwe gesprekscyclus vindt plaats in 2023.

- De krapte op de arbeidsmarkt blijft hoog. Ondanks dat de gemeente Moerdijk aantrekkelijk is als werkgever, blijft het lastig de juiste mensen te vinden of kost dit meer tijd. In het geval dat cruciale vacatures niet kunnen worden ingevuld wordt op sommige posities gebruik gemaakt van inhuur. Dit jaar wordt gestart met een plan van aanpak die invulling geeft aan de arbeidsmarktstrategie om de positie van de gemeente op zowel de interne als externe arbeidsmarkt te handhaven en te versterken. Uitwerking en realisatie zal in 2023 plaatsvinden.

Gemeentefondsuitkering

- *Mei- en septembercirculaire 2022*

  De meicirculaire 2022 geeft voor de jaren 2022 tot en met 2026 een forse verhoging te zien van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Voor de jaren 2023-2026 zijn de effecten verwerkt binnen de meerjarenbegroting. Voor 2022 betekent dit een extra inkomst ten opzichte van de 1ste bestuursrapportage van € 1.829.000 exclusief de extra inkomsten voor taakmutaties van € 656.000. De hogere bijdrage wordt veroorzaakt door enerzijds een compensatie voor de hogere loon- en prijsontwikkeling en anderzijds door hogere rijksuitgaven (systematiek 'trap op-trap af'). Deze hogere rijksuitgaven zijn een gevolg van de afspraken in het coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV. Via een raadsinformatiebrief bent u hiervoor geïnformeerd.

  Inmiddels is ook de septembercirculaire ontvangen. Ook deze circulaire geeft voor 2022 een hogere gemeentefondsuitkering te zien. In totaal gaat het voor Moerdijk om een bedrag van € 702.000 dat bijna volle-

dig wordt veroorzaakt door ontwikkelingen binnen het BTW compensatiefonds. De verwachting is op dit moment dat er door de gemeenten minder beroep gedaan wordt op dit fonds in verband met lagere exploitatie- en investeringsuitgaven en dus een lagere btw-druk die binnen dit fonds gedeclareerd wordt. Het verwachtte saldo van het fonds wordt nu via de algemene uitkering als voorschot verrekend met de gemeenten. Voor Moerdijk komt neer op een bedrag van € 604.000. Verder ontvangen we nog een na-uitkering over 2021 als gevolg van inkomstenderving (toeristenbelasting, leges evenementenvergunningen e.d.) als gevolg van corona van € 161.000. Tot slot betekent een actualisatie van de verdeelmaatstaven en overige kleine mutaties een nadeel van € 63.000 t.o.v. de eerdere raming.

- *Taakmutaties*
  Binnen het gemeentefonds zijn aan de gemeenten ook middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken. Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. In totaal kan een bedrag van ca. € 600.000 vrijvallen omdat het niet noodzakelijk is deze gelden af te zonderen omdat ze onderdeel uitmaken van onze reguliere lasten en baten.

P-budget

Op basis van de nu bekende gegevens is een doorrekening gemaakt van de verwachte kosten die in 2022 totaal ten laste zullen komen van het P-budget. Hieronder wordt verstaan de loonkosten van het ambtelijk personeel gebaseerd op de toegestane formatie-omvang.

Bij vacatures vallen er middelen vrij in het P-budget. Niet alle vacatures worden direct of volledig ingevuld. Het niet (volledig) opvullen van de vacatures wordt opgevangen door bijstelling van prioriteiten en door een andere werkverdeling waarbij werkzaamheden worden overgenomen door collega's. Als dit niet mogelijk is en de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, wordt gebruik gemaakt van inhuur van tijdelijk personeel. Op basis van de huidige prognose voor geheel 2022 wordt een overschrijding op het P-budget verwacht van afgerond € 214.000. Dit nadeel is ontstaan door de ruime inzet van tijdelijk personeel om de ambities en taken zo volledig mogelijk uit te voeren. Omdat inhuur van personeel duurder is dan personeel in loondienst leidt dit tot een kleine overschrijding van ruim 2 ton.

Verloop personeelsbudget 2022			
	Raming na aanpassing	Werkelijke kosten (prognose)	Saldo
Reguliere loonkosten	€ 20.742.134	€ 18.719.462	€ 2.022.672
Terugontvangsten	€ -	€ -110.071	€ 110.071
Subtotaal	**€ 20.742.134**	**€ 18.609.391**	**€ 2.132.743**
Inhuur tijdelijk personeel	€ -	€ 2.346.567	€ -2.346.567
Totaal	**€ 20.742.134**	**€ 20.955.958**	**€ -213.824**

- *Inhuur bij ziekte*
  Het totaal beschikbare budget van € 150.000 te vermeerderen met de ziekte- en WAZO-uitkeringen in 2022 van € 79.000 bedraagt € 229.000. Op basis van de nu bekende gegevens worden de verwachte kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap voor dit jaar geraamd op € 400.000. Dit resulteert in een overschrijding van € 171.000. Oorzaak van deze overschrijding is dat de organisatie te maken heeft met een aantal langdurig zieke medewerkers, waarvan enkele Covid-gerelateerd zijn.

- *Samenvatting*
  De verwachte overschrijdingen op het P-budget en op het budget inhuur bij ziekte komen uit op een totaal van € 385.000. In deze cijfers is nog geen rekening gehouden met de inzet van eigen personeel bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen. In de vergoeding die van het rijk ontvangen wordt, zit ook voor deze component een bijdrage. Op dit moment schatten wij in dat het hierbij gaat om een bedrag van tussen de € 300.000 en € 400.000 over heel 2022. Voorgesteld wordt om hiermee rekening houdend nu geen bedrag bij te ramen voor de totale kosten van het P-budget. Bij de jaarrekening worden de uiteindelijke werkelijke kosten en opbrengsten (o.a. afhankelijk van de inzet t.b.v. de opvang van nieuwkomers) opnieuw in beeld gebracht, waarbij een eventuele overschrijding alsnog zal worden toegelicht.

Stelpost Nieuw Beleid

In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw Beleid bedragen afgezonderd voor nog uit te werken nieuwe zaken. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van de exploitatie. Het gaat om een totaalbedrag van € 782.000.

Het betreft o.a.:

- Onderhoud vestingwerken € 75.000
- Dotatie aan MOP voor cultuur (historische) objecten € 300.000
- Eerste robuuste Brabantse Klimaatzone € 195.000
- Onderhoud brandweerkazernes € 110.000
- Onderzoek Roode Vaart € 50.000

De uitvoering van de laatstgenoemde 3 onderwerpen zal in 2023 worden opgepakt. In het raadsvoorstel zal gevraagd worden deze budgetten in 2023 wederom beschikbaar te stellen.

Coronacompensatie

Voor 2021 ontvangen wij van het rijk nog een coronacompensatie van € 161.000 voor lagere opbrengst toeristenbelasting, hogere kwijtscheldingskosten en het missen van leges voor evenementen en kermissen.

THEMA DIENSTVERLENING

Strategisch doel

Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich op een prettige manier door ons gefaciliteerd en ondersteund

Operationeel doel

- Onze dienstverlening is waar het kan digitaal en indien nodig persoonlijk. Het uitgangspunt is 'click-call-face'. We sturen hierbij op het meest geschikte kanaal. Inwoners houden keuzevrijheid in de wijze waarop ze met ons communiceren
- Onze medewerkers werken volgens de dienstverleningsprincipes: ze zijn betrouwbaar in hun afspraken, denken mee met de inwoners, geven een volledig antwoord, gebruiken duidelijke taal en hanteren een persoonlijke werkwijze
- De informatie over producten is makkelijk vindbaar en begrijpelijk
- We werken volgens de vastgelegde bereikbaarheidsafspraken

Ontwikkelingen

- Er is een pilot gestart met het toevoegen van het kanaal 'call' voor vergunningen. Op deze manier kunnen inwoners zelf een telefonische afspraak in plannen om een medewerker VVTH te spreken over de vergunningen.

- De teksten voor meldingen openbare ruimte zijn aangepast op begrijpelijkheid. Inwoners krijgen nu een duidelijkere terugkoppeling na het doen van een melding.

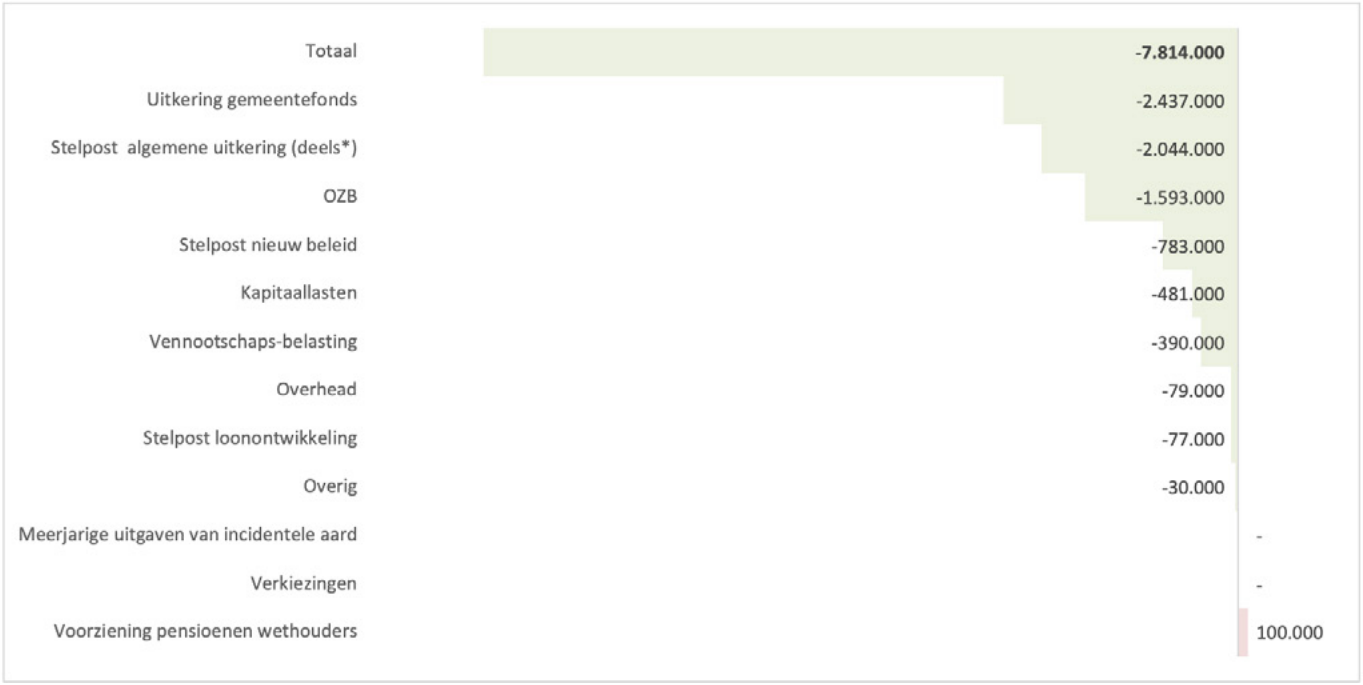
- Terugbelverzoeken worden onderzocht, om een beter inzicht te krijgen in onze bereikbaarheid. Op deze manier kunnen we passende acties inzetten om de bereikbaarheid te vergroten.

- We zijn bezig met een plan van aanpak voor het programma digitale dienstverlening. In dit programma wordt gekeken naar alle projecten die vallen onder het kanaal 'click'. Dit bevat bijvoorbeeld wetten die we als gemeente moeten implementeren met daarnaast onze eigen ambitie waar we naar toe willen als Moerdijk op het gebied van digitale dienstverlening.

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2022 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2022 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	21.645	-2.272	19.373
Totaal baten	-82.423	-5.516	-87.939
Saldo van baten en lasten	**-60.777**	**-7.788**	**-68.565**
Resultaat voor bestemming	**-60.777**	**-7.788**	**-68.565**
Storting in reserves	6.619	240	6.859
Onttrekking aan reserves	-7.936	-266	-8.202
Resultaat na bestemming	**-62.095**	**-7.814**	**-69.909**

Samenvatting mutaties programma 5

De mutaties binnen programma 5 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 7.814.000. Ten opzichte van het huidige begrote resultaat is dat een afwijking van 13%. Dit komt voornamelijk door diverse omvangrijke voordelen. Op basis van de mei- en septembercirculaire 2022 wordt een hogere gemeentefonds-uitkering verwacht. Daarnaast worden o.a. hogere OZB opbrengsten verwacht m.b.t. niet woningen, wordt de stelpost nieuw beleid afgeraamd en is in 2022 nog geen vennootschapsbelasting verschuldigd m.b.t. de grondexploitaties.

Nadere toelichting mutaties

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende budget is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Uitkering gemeentefonds	-2.437.000	4%	V	I/S	Op basis van de mei- en septembercirculaire 2022 zijn de ramingen opnieuw berekend. Dit resulteert in een hogere gemeentefondsuitkering. In de beleidstekst van programma 5 is dit nader toegelicht.
Stelpost algemene uitkering (deels*)	-2.044.000	100%	V	I	In diverse circulaires zijn binnen het gemeentefonds middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Wel worden deze in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. In deze 2e bestuursrapportage wordt ca. € 1,45 miljoen van de stelpost ingezet voor uitgaven binnen de diverse programma's (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). Dit betreft voornamelijk € 801.000 aan uitgaven die binnen programma 4 worden gedaan t.b.v. de energietoeslag (de eenmalige energietoeslag voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum is door het Rijk verhoogd van € 800 naar € 1.300 per huishouden). Daarnaast wordt binnen programma 2 voorgesteld om de middelen die zijn ontvangen t.b.v. de implementatie van de omgevingswet (€ 436.000) te storten in de reserve MUIA, zodat toekomstige kosten daaruit gedekt kunnen worden. In totaal kan ca. € 600.000 uit de stelpost vrijvallen omdat het niet noodzakelijk is deze gelden af te zonderen omdat ze onderdeel uitmaken van onze reguliere lasten en baten.
OZB	-1.593.000	9%	V	I	Op basis van de meest recente opgave vanuit de BWB worden hogere OZB opbrengsten verwacht. Voornamelijk de OZB opbrengsten voor 'niet - woningen' valt hoger uit (€ 1.500.000 V). Bij de 1e bestuursrapportage 2022 werd (op basis van de realisatiecijfers over 2021) verwacht dat de inkomsten o.a. door leegstand lager zouden uitvallen. Mede door naheffingen over vorige jaren blijkt die verwachte opbrengstdaling mee te vallen. De eerdere aframing in de 1e bestuursrapportage 2022 had daardoor achteraf gezien niet nodig geweest. Daarnaast vallen de OZB opbrengsten voor 'woningen' naar verwachting iets hoger uit (€ 75.000 V).
Stelpost nieuw beleid	-783.000	100%	V	I	In de begroting is een aantal budgetten gereserveerd voor nieuw beleid. Voor diverse budgetten zal het raadsvoorstel voor het vrij krijgen van deze budgetten niet meer dit jaar plaatsvinden. Dit betreft o.a. de storting in een voorziening voor onderhoud objecten, kademuren en damwanden (€ 300.000), onderhoud aan brandweerkazernes (€ 110.000) en de aanleg van de eerste robuuste Brabantse klimaatzone (€ 195.000). Het gereserveerde budget kan hierdoor vrijvallen. In de beleidstekst van programma 5 is dit nader toegelicht.
Kapitaallasten (deels*)	-481.000	36%	V	I/S	Binnen dit programma ontstaat een voordeel binnen de kapitaallasten. Dit heeft voornamelijk betrekking op de toerekening van de rentelasten. De werkelijke renteomslag voor 2022 (2%) valt hoger uit dan begroot (1,5%). Dit komt vooral doordat de rente over het eigen vermogen hoger uitvalt. In de begroting wordt hiervoor binnen programma 5 een opbrengst aan bespaarde rente opgenomen en deze wordt (via de kapitaallasten) toegerekend aan de diverse producten. Per saldo heeft dit dus een gering effect op het begrotingsresultaat. De rentelasten worden via de renteomslag immers alleen verdeeld over de diverse programma's.
Vennootschapsbelasting	-390.000	93%	V	I	Vanuit het uitgangspunt dat vanuit winstnemingen binnen de grondexploitaties 25% vennootschapsbelasting verschuldigd is, was in de begroting rekening gehouden met te betalen vennootschapsbelasting. We blijken in 2022 echter nog niet door de zogenaamde "ondernemerspoort" te gaan, waardoor er geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Overhead	-79.000	1%	V	I/S	Als gevolg van de stijgende energieprijzen vallen de kosten voor het gemeentehuis hoger uit (€ 40.000 N). Daarnaast zijn hogere kosten gemaakt voor de inhuur van vervangende apparatuur vanwege een defect aan het raadssysteem voor het opnemen van de vergaderingen (€ 40.000 N). Ook de kosten voor de WA-verzekering van de gemeente vallen hoger uit, vanwege een landelijke toename van schadeclaims maar ook specifiek in Moerdijk (€ 50.000 N). Tegenover deze nadelen staat dat incidentele budgetten die waren begroot voor de verbetering van werkprocessen (€ 65.000 V) en digitalisering van archiefstukken (€ 50.000 V) in 2022 niet volledig worden ingezet. Aan het eind van het jaar zal bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat aan de gemeenteraad voorgesteld worden om deze niet bestede middelen opnieuw beschikbaar te stellen voor 2023. Tot slot zijn er diverse kleinere afwijkingen die per saldo in een voordeel resulteren (€ 94.000 V).
Stelpost loonontwikkeling	-77.000	100%	V	I	In de begroting is rekening gehouden met een stelpost voor loonontwikkelingen. Na verwerking van de van de cao-aanpassingen kan het resterende bedrag vrijvallen.
Verkiezingen	-	-	N	I	De kosten voor de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022) vallen o.a. door maatregelen m.b.t. corona hoger uit (€ 54.000 N). Dit kan gedekt worden uit de rijksbijdrage die de gemeente hiervoor heeft ontvangen. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Meerjarige uitgaven van incidentele aard	-	-	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2022 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 5 betreft het de volgende uitgaven: € 45.000 t.b.v. project Ambtelijke capaciteit 6 projecten (*)
Voorziening pensioenen wethouders	100.000	67%	N	I	Er is een hogere storting nodig in de voorziening wethouderspensioenen. Door de wisseling op enkele wethoudersposten na de gemeenteraadsverkiezingen, zijn extra middelen nodig voor o.a. wachtgeld.
Overig	-30.000		V		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-7.814.000**		**V**		

Totaal financieel effect 2e bestuursrapportage 2022

1. Wijzigingen 2022

In deze bestuursrapportage zijn diverse ontwikkelingen (met de daaruit voortkomende financiele effecten) toegelicht. In de tabel hieronder is in de eerste kolom de huidige begroting weergegeven. Dit is de actuele begroting waarin rekening is gehouden met de begrotingswijzigingen gebaseerd op besluiten tot en met de raadsvergadering van 8 september 2022. Daarnaast is in de tweede kolom aangegeven tot welke mutaties de ontwikkelingen in deze 2e bestuursrapportage leiden.
In de raadsvergadering van 8 december 2022 worden deze mutaties via een raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. De voorziene afwijkingen per programma zijn als volgt:

Totaaloverzicht *Bedragen x € 1.000* *-/- = voordeel*	**Begroting 2022 huidig**	**Wijziging 2e berap**	**Begroting 2022 na wijz.**
Baten en lasten programma 1	341	-14	327
Baten en lasten programma 2	24.660	14.885	39.545
Baten en lasten programma 3	7.782	144	7.926
Baten en lasten programma 4	32.856	-753	32.103
Baten en lasten programma 5	-60.777	-7.788	-68.565
Saldo van baten en lasten	**4.862**	**6.474**	**11.336**
Resultaat voor bestemming	**4.862**	**6.474**	**11.336**
Reservemutaties programma 1	82	0	82
Reservemutaties programma 2	-770	-14.608	-15.378
Reservemutaties programma 3	-3.000	172	-2.828
Reservemutaties programma 4	-963	1.684	721
Reservemutaties programma 5	-1.317	-26	-1.343
Resultaat na bestemming	**-1.106**	**-6.304**	**-7.410**

De in deze bestuursrapportage toegelichte ontwikkelingen hebben per saldo een voordelig effect van € 6.304.000. Het verwachte resultaat 2022 komt hiermee op € 7.410.000 positief.

Samenvatting wijzigingen

De in deze bestuursrapportage toegelichte ontwikkelingen hebben per saldo een voordelig effect van € 6.304.000. Het verwachte resultaat 2022 komt hiermee op € 7.410.000 positief.

De financiele wijzigingen met een effect op het begrotingsresultaat kunnen als volgt worden samengevat. Bij de verschillende programma's zijn de betreffende wijzigingen nader toegelicht*.

Onderwerp	Bedrag	
Uitkering gemeentefonds	-2.437.000	V
Stelpost algemene uitkering	-596.000	V
OZB	-1.593.000	V
Stelpost nieuw beleid	-783.000	V
Kapitaallasten	-772.000	V
Wmo opvang en beschermd wonen	-424.000	V
Omgevings-vergunning	-420.000	V
Vennootschapsbelasting	-390.000	V
Wmo	-120.000	V
Overig (€50.000 <> € 100.000)	-507.000	V
Overig (< €50.000)	-178.000	V
Totaal voordelen	**-8.220.000**	**V**

Onderwerp	Bedrag	
Participatiewet	413.000	N
Jeugd	300.000	N
Urentoerekening investeringen	275.000	N
Openbare verlichting	190.000	N
Gemeentelijke eigendommen	175.000	N
Grondexploitaties	118.000	N
Voorziening pensioenen wethouders	100.000	N
Overig (€50.000 <> € 100.000)	246.000	N
Overig (< €50.000)	99.000	N
Totaal nadelen	**1.916.000**	**N**

Totaal effect 2e berap 2022	**-6.304.000**	**V**

*Voor enkele posten geldt dat de hierboven gepresenteerde bedragen afwijken van de bedragen zoals die bij de individuele programma's zijn weergegeven. In bovenstaand overzicht zijn namelijk de netto effecten op het begrotingsresultaat weergegeven (indien bijv. een nadeel binnen een bepaald programma een directe relatie heeft met een corresponderend voordeel binnen een ander programma, heeft dat per saldo geen effect op het totale begrotingsresultaat). Daar is in bovenstaand overzicht rekening mee gehouden.

2. Structurele doorwerking wijzigingen grondexploitaties

De wijzigingen binnen de grondexploitaties hebben de volgende doorwerking naar de komende jaren.

Bedragen x € 1.000 *-/- = voordeel*	2023	2024	2025
Afwijkingen grondexploitatie	**-16**	**-32**	**132**